

Witamy w Szkole Biblijnej „BEREA”

BEREA

Chrześcijański Ośrodek Edukacyjny

Studium Retoryki Biblijnej

*Chwałą Bożą jest rzecz ukryć,
a chwałą królów rzecz zbadać.
Prz 25,2*

Praktyczny wykład Nowego Testamentu

Ewangelia według Jana

Część I

Spotkanie I

Dwa słowa o naszej perspektywie, czyli mikro powtórka jak działa HRB (wprost z Ew. Jana)

Ewangelia Jana a HRB – kilka prostych ilustracji

Ewangelia Jana a ewangelie synoptyczne

- Ewangelia jako gatunek – co to takiego? (ilustracja do przemyslenia)
- Wspólny mianownik ewangelistów Mateusza, Marka i Łukasza (jest pewna hipoteza)
- Perspektywa Jana, a perspektywy synoptyków (ilustracja)
- Podsumowanie różnic i zbliżeń (raczej subiektywnie)

Kompozycja Ewangelii Jana

- Lekko przez dotychczasowe zmagania badaczy
- Wybrane odpowiedzi autora (nie tylko z perspektywy HRB)
- Omówienie budowy księgi Jana (główne odpowiedzi z tekstu)
 - istota różnicy perspektywy Jana w stosunku do synoptyków

*Chwałą Bożą jest rzecz ukryć,
a chwałą królów rzecz zbadać.
Prz 25,2*

Hebrajska retoryka biblijna

- krótka powtórka na przykładach z Ew. Jana

Przykład - kompozycja równoległa – J 1,10-11 (BW)

EWANGELIA

WEDŁUG ŚW. JANA

Prolog

lę jego, chwałę, jaką ma jedyny Syn od Ojca, pełne łaski i prawdy.

1 Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga, a Bogiem było Słowo.

10. Na świecie był i świat przezeń powstał, lecz świat go nie poznał.

Jan 1, 3—5

11. Do swej własności przyszedł, ale swoi go nie przyjęli.

12. Tym zaś, którzy go przyjęli, dał prawo stać się dziećmi Bożymi, tym, którzy wierzą w imię jego,

Gal. 3, 26

13. Którzy narodzili się nie z krwi ani z cielesnej woli, ani z woli mężczyzny, lecz z Boga.

Jan 3, 5. 6

(10) Na świecie był i świat przezeń powstał, lecz świat go nie poznał.

(11) Do swej własności przyszedł, ale swoi go nie przyjęli.

A1 (10a) Na świecie był i świat przezeń powstał,

B1 (10b) **lecz świat go nie poznał.**

A2 (11a) Do swej własności przyszedł,

B2 (11b) **ale swoi go nie przyjęli.**

Mamy tu dwa szeregi, po dwa elementy w szeregu.

J 3

(6) Co się narodziło z ciała, ciałem jest, a co się narodziło z Ducha, duchem jest.

A1 (6a) Co się narodziło z ciała,

B1 (6b) **ciałem jest,**

A2 (6c) a co się narodziło z Ducha,

B2 (6d) **duchem jest.**

J 3

(11) Zaprawdę, zaprawdę powiadam ci, co wiemy, to mówimy, i co widzieliśmy, o tym świadczymy, ale świadectwa naszego nie przyjmujecie.

A1 (11a) Zaprawdę, zaprawdę powiadam ci, co wiemy,

B1 (11b) **to mówimy,**

A2 (11c) i co widzieliśmy,

B2 (11d) **o tym świadczymy, ale świadectwa naszego nie przyjmujecie.**

J 3

(20) Każdy bowiem, kto źle czyni, nienawidzi światłości i nie zbliża się do światłości, aby nie ujawniono jego uczynków. (21) Lecz kto postępuje zgodnie z prawdą, dąży do światłości, aby wyszło na jaw, że uczynki jego są dokonane w Bogu.

A1 (20a) Każdy bowiem, kto źle czyni,

B1 (20b) nienawidzi światłości i nie zbliża się do światłości,

C1 (20c) **aby nie ujawniono jego uczynków.**

A2 (21a) Lecz kto postępuje zgodnie z prawdą,

B2 (21b) dąży do światłości,

C2 (21c) **aby wyszło na jaw, że uczynki jego są dokonane w Bogu.**

J 21

(15) Gdy więc spożyli śniadanie, rzekł Jezus do Szymona Piotra: Szymonie, synu Jana, miłujesz mnie więcej niż ci? Rzekł mu: Tak, Panie! Ty wiesz, że cię miłuję. Rzecze mu: Paś owieczki moje.

(16) Rzecze mu znowu po raz drugi: Szymonie, synu Jana, miłujesz mnie? Rzecze mu: Tak, Panie! Ty wiesz, że cię miłuję. Rzekł mu: Paś owieczki moje.

(17) Rzecze mu po raz trzeci: Szymonie, synu Jana, miłujesz mnie? Zasmucił się Piotr, że mu po raz trzeci powiedział: Miłujesz mnie? I odpowiedział mu: Panie! Ty wszystko wiesz, Ty wiesz, że cię miłuję. Rzecze mu Jezus: Paś owieczki moje.

A1 (15a) Gdy więc spożyli śniadanie, rzekł Jezus do Szymona Piotra: Szymonie, synu Jana, miłujesz mnie więcej niż ci?

B1 (15b) Rzekł mu: Tak, Panie! Ty wiesz, że cię miłuję.

C1 (15c) Rzecze mu: Paś owieczki moje.

A2 (16a) Rzecze mu znowu po raz drugi: Szymonie, synu Jana, miłujesz mnie?

B2 (16b) Rzecze mu: Tak, Panie! Ty wiesz, że cię miłuję.

C2 (16c) Rzekł mu: Paś owieczki moje.

A3 (17a) Rzecze mu po raz trzeci: Szymonie, synu Jana, miłujesz mnie?

B3 (17b) Zasmucił się Piotr, że mu po raz trzeci powiedział: Miłujesz mnie? I odpowiedział mu: Panie! Ty wszystko wiesz, Ty wiesz, że cię miłuję.

C3 (17c) Rzecze mu Jezus: Paś owieczki moje.

J9

(21) jest dorosły, pytajcie go, niech sam o sobie powie.

(22) Tak mówili rodzice jego, bo się bali Żydów; albowiem Żydzi już postanowili między sobą wyłączyć z synagogi każdego, kto wyzna, że On jest Chrystusem. (23) Dlatego rodzice jego mówili: Jest dorosły, jego zapytajcie.

J15

(18) Jeśli świat was nienawidzi, wiedzcie, że mnie wpierw niż was znienawidził. (19) Gdybyście byli ze świata, świat miłowałby to, co jest jego; że jednak ze świata nie jesteście, ale Ja was wybrałem ze świata, dlatego was świat nienawidzi.

J9

A (21b) jest dorosły, pytajcie go, niech sam o sobie powie.

B (22a) Tak mówili rodzice jego, bo się bali Żydów;

C (22b) albowiem Żydzi już postanowili między sobą wyłączyć z synagogi każdego, kto wyzna, że On jest Chrystusem.

B1 (23a) Dlatego rodzice jego mówili:

A1 (23b) Jest dorosły, jego zapytajcie.

J15

A (18a) Jeśli świat was nienawidzi,

B (18b) wiedzcie, że mnie wpierw niż was znienawidził.

C (19a) Gdybyście byli ze świata,

D (19b) świat miłowałby to, co jest jego;

C1 (19c) że jednak ze świata nie jesteście,

B1 (19d) ale Ja was wybrałem ze świata,

A1 (19e) dlatego was świat nienawidzi.

J18

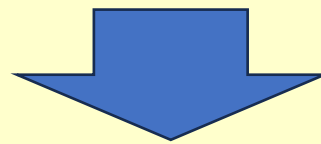
(4) Jezus zaś, wiedząc wszystko, co nań przyjść miało, wyszedł i zapytał ich: Kogo szukacie? (5) Odpowiedzieli mu: Jezusa Nazareńskiego. Rzekł do nich Jezus: Ja jestem. A stał z nimi i Judasz, który go wydał. (6) Gdy więc im rzekł: Ja jestem, cofnęli się i padli na ziemię. (7) Gdy ich znowu zapytał: Kogo szukacie? A oni odpowiedzieli: Jezusa Nazareńskiego. (8) Odpowiedział Jezus: Powiedziałem wam, że Ja jestem

J18

A (4) Jezus zaś, wiedząc wszystko, co nań przyjść miało, wyszedł i zapytał ich: Kogo szukacie? (5) Odpowiedzieli mu: Jezusa Nazareńskiego. Rzekł do nich Jezus: Ja jestem.

B (5c) A stał z nimi i Judasz, który go wydał. (6) Gdy więc im rzekł: Ja jestem, cofnęli się i padli na ziemię.

A1 (7) Gdy ich znowu zapytał: Kogo szukacie? A oni odpowiedzieli: Jezusa Nazareńskiego. (8) Odpowiedział Jezus: Powiedziałem wam, że Ja jestem.

A a1 (4) Jezus zaś, wiedząc wszystko, co nań przyjść miało, wyszedł i zapytał ich: Kogo szukacie?

b1 (5a) Odpowiedzieli mu: Jezusa Nazareńskiego.

c1 (5b) Rzekł do nich Jezus: Ja jestem.

B (5c) A stał z nimi i Judasz, który go wydał.
(6) **Gdy więc im rzekł: Ja jestem**, cofnęli się i padli na ziemię.

A1 a2 (7a) Gdy ich znowu zapytał: Kogo szukacie?

b2 (7b) A oni odpowiedzieli: Jezusa Nazareńskiego.

c2 (8) Odpowiedział Jezus: Powiedziałem wam, że Ja jestem

J7

(11) Żydzi zaś szukali go w czasie święta i pytali: Gdzie On jest? (12) A wśród tłumów wiele mówiono o nim. Jedni powiadali: Dobry jest; inni zaś mówili: Przeciwnie, przecież lud zwodzi. (13) Nikt jednak o nim nie mówił jawnie z obawy przed Żydami.

J7

A (11) Żydzi zaś szukali go w czasie święta i pytali: Gdzie On jest?

B (12a) A wśród tłumów wiele mówiono o nim.

C (12b) Jedni powiadali: Dobry jest;

C1 (12c) inni zaś mówili: Przeciwnie, przecież lud zwodzi.

B1 (13a) Nikt jednak o nim nie mówił jawnie

A1 (13b) z obawy przed Żydami.

J1

(29) Nazajutrz ujrzał Jezusa, idącego do niego, i rzekł: Oto Baranek Boży, który gładzi grzech świata. (30) To jest Ten, o którym powiedziałem: Za mną idzie mąż, który był przede mną, bo pierwaj był niż ja. (31) I ja go nie znałem; lecz dlatego przyszedłem, chrzcząc wodą, aby był objawiony Izraelowi. (32) Jan świadczył też, mówiąc: Widziałem Ducha, zstępującego z nieba jakby gołębicą; i spoczął na nim. (33) I ja go nie znałem; lecz Ten, który mnie posłał, abym chrzczył wodą, rzekł do mnie: Ujrysz tego, na którego Duch zstępuje i na nim spocznie, Ten chrzci Duchem Świętym. (34) A ja widziałem to i złożyłem świadectwo, że ten jest Synem Bożym. (35) Nazajutrz znowu stał Jan z dwoma uczniami swoimi (36) i ujrawszy Jezusa przechodzącego, rzekł: Oto Baranek Boży.

J1

A (29) Nazajutrz ujrzał Jezusa, idącego do niego, i rzekł: Oto Baranek Boży, który gładzi grzech świata.

B (30) To jest Ten, o którym powiedziałem: Za mną idzie mąż, który był przede mną, bo pierwaj był niż ja.

C a1 (31a) I ja go nie znałem;

b1 (31b) lecz dlatego przyszedłem, chrzcząc wodą, aby był objawiony Izraelowi.

c1 (32) Jan świadczył też, mówiąc: Widziałem Ducha, zstępującego z nieba jakby gołębicą; i spoczął na nim.

a2 (33a) I ja go nie znałem;

b2 (33b) lecz Ten, który mnie posłał, abym chrzczył wodą,

c2 (33c) rzekł do mnie: Ujrysz tego, na którego Duch zstępuje i na nim spocznie, Ten chrzci Duchem Świętym.

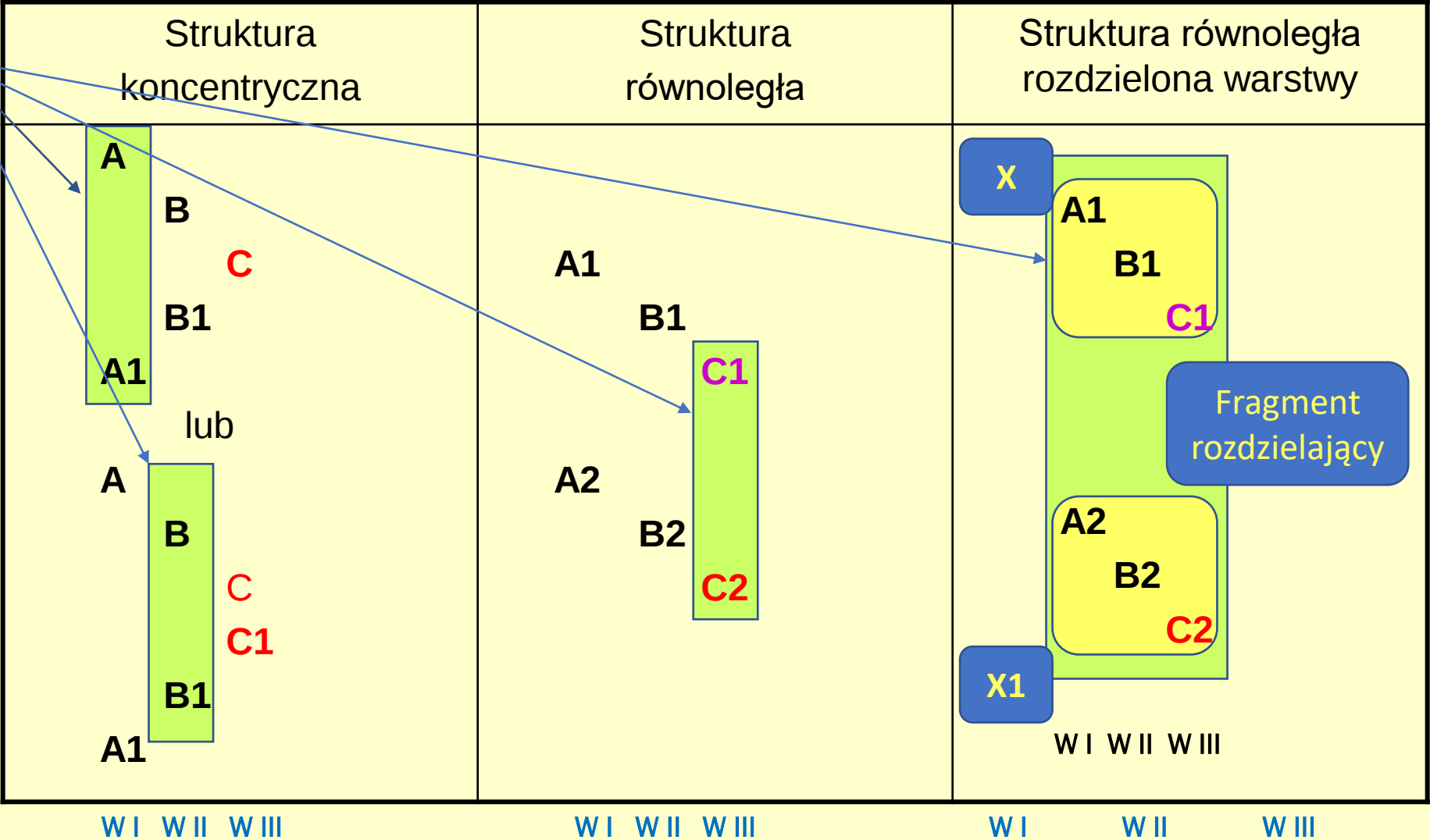
B1 (34) A ja widziałem to i złożyłem świadectwo, że ten jest Synem Bożym.

A1 (35) Nazajutrz znowu stał Jan z dwoma uczniami swoimi (36) i ujrawszy Jezusa przechodzącego, rzekł: Oto Baranek Boży.

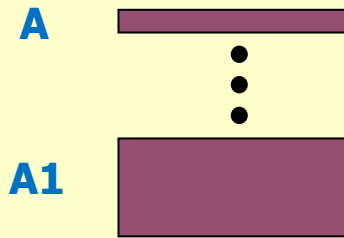
Struktura koncentryczna	Struktura równoległa	Struktura równoległa rozdzielona warstwy
A B C B1 A1 lub A B C C1 B1 A1	A1 B1 C1 A2 B2 C2	X A1 B1 C1 Fragment rozdzielający A2 B2 C2 X1

- **Podstawowym kluczem kojarzenia elementów tekstu jako paralelnych w kompozycji jest ich zgodność na poziomie znaczenia**, w obrębie tego może zaistnieć jedna z poniższych relacji:
 - **Relacja synonimiczna** (identyczność tekstów - np. refren, powtórzona fraza lub prawie identyczność).
 - **Relacja syntetyczna** (zgoda co do treści plus dopełnianie jej lub poszerzanie obszaru; odsłonięcie czegoś z różnych stron).
 - **Relacja antytetyczna** (kontrast, układ przeciwstawny pod określonym względem).

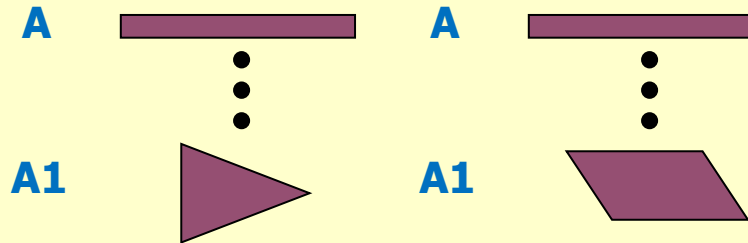
WARSTWĄ określamy
zbiór paralelnych
elementów w danej
strukturze

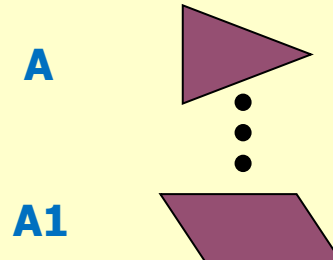
- elementy paralelne w strukturze mogą mieć różną objętość;

- elementy paralelne mogą być złożone i mieć własną strukturę, ale nie muszą;

- kształty struktur elementów paralelnych względem siebie mogą być różne.

Skupiamy się na sensach i znaczeniach oraz funkcjach wypowiedzi:

- rejestrujemy ich powroty, powtórzenia;
- staramy się rozpoznać projekt tekstu w każdej skali.

Interesują nas przede wszystkim:

- kształty kompozycji tekstu;
- miejsca akcentowane w poszczególnych kompozycjach;
- hierarchiczność całości kompozycji książki (w naszym przypadku Ew. Jana).

Zyskujemy minimum dwie rzeczy:

- lepiej uzasadnione granice poszczególnych wypowiedzi, a ostatecznie szerszych kontekstów;
- mocniejszą podstawę do rozpoznania przesłania poszczególnych części i ogólnego przesłania całego tekstu.

A co o retoryce hebrajskiej wie A.I. (chat bot v.4.0)?

Retoryka hebrajska Biblii to techniki retoryczne stosowane w Biblii hebrajskiej, która została napisana w języku hebrajskim. Retoryka hebrajska opiera się na stosowaniu powtórzeń, metafor, analogii, paraboli i innych środków stylistycznych, które mają na celu zwiększenie efektywności przekazu treści.

Retoryka hebrajska jest silnie związana z kulturą i religią Izraela i jest wykorzystywana do przekazywania moralnych i duchowych wartości, a także do uczenia i pouczania ludzi. Retoryka hebrajska jest zwykle bardziej poetycka niż prozaiczna, a wiele opowieści biblijnych jest opowiedzianych za pomocą metafor i innych figur retorycznych.

Ważnym elementem retoryki hebrajskiej jest także struktura literacka, która często jest używana do wzmocnienia przekazu. Na przykład, w Księdze Rodzaju, historia stworzenia świata jest opowiedziana w siedmiu dniach, co jest uważane za ukrytą strukturę literacką mającą na celu podkreślenie porządku i harmonii stworzenia.

Retoryka hebrajska ma znaczący wpływ na literaturę i kulturę Zachodu, a jej wpływ można dostrzec w wielu dziedzinach, takich jak literatura, filozofia, sztuka i polityka.

A co o retoryce hebrajskiej wie A.I. (MS Bing)?

Co to jest hebrajska retoryka biblijna?

- ✓ Wyszukiwanie dla: hebrajska retoryka biblijna
- ✓ Trwa generowanie odpowiedzi dla Ciebie...

Hebrajska retoryka biblijna to dziedzina nauki, która koncentruje się na analizie konstrukcji literackich tekstu Biblii oraz na tym, jak budują one znaczenie poszczególnych wypowiedzi biblijnych. W ramach tej dziedziny nauki, autorzy biblijni i ich struktury literackie są badane pod kątem ich roli w tworzeniu znaczenia tekstu. W ten sposób, hebrajska retoryka biblijna pomaga w odkrywaniu i odczytywaniu tekstów biblijnych ¹ ²

Dowiedz się więcej:

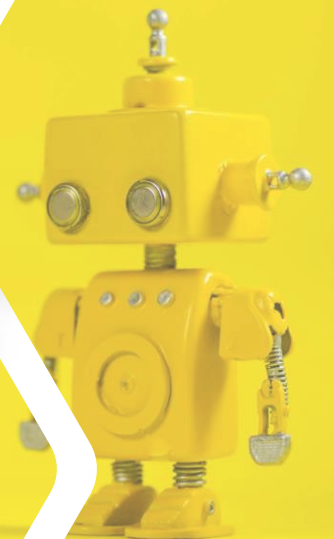
1 z 10 ●

1. berea.edu.pl

2. bing.com

3. opoka.org.pl

4. berea.edu.pl

**Jakieś pytania,
problemy?**

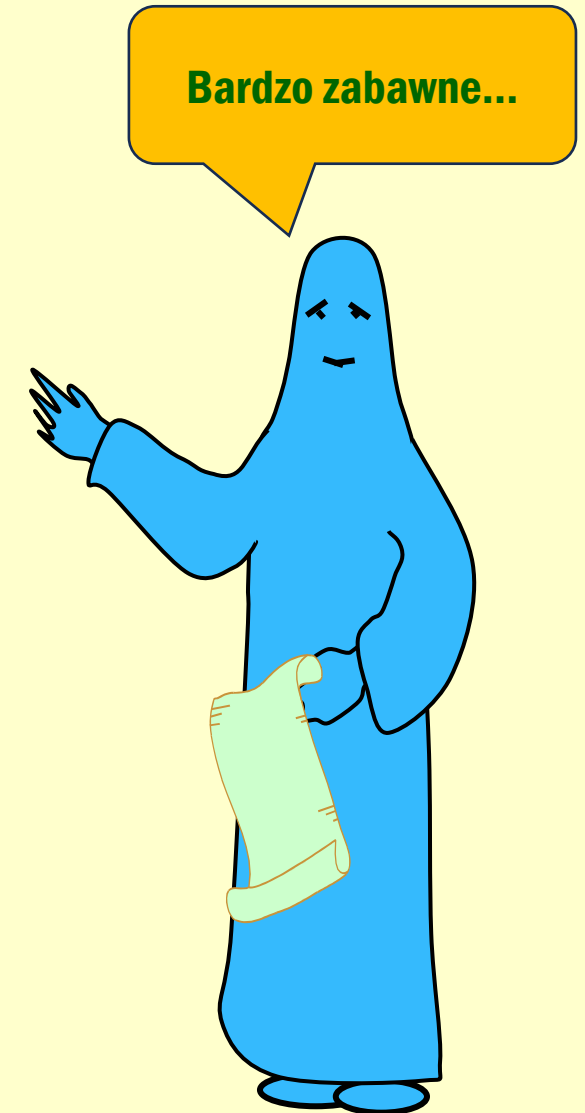
*Chwałą Bożą jest rzecz ukryć,
a chwałą królów rzecz zbadać.
Prz 25,2*

Ewangelia Jana a Ewangelie synoptyczne

Podczas gdy Ewangelie synoptyczne pełne są opowiadań, przypowieści, anegdot, opisów uzdrowień i pozostających na zawsze w pamięci powiedzeń Jezusa, Ewangelia według św. Jana wydaje się mieć upodobanie w jednostajnych mowach i zawiera stosunkowo mało opowiadań. Jej język nuży, słownictwo jest ubogie i obfituje w liczne powtórzenia. Jezus Ewangelii Janowej mówi głównie o sobie, w przeciwieństwie do Jezusa Ewangelii synoptycznych, który głosi królestwo Boże. Ogólnie odnosi się wrażenie, że Czwarta Ewangelia porusza się we własnym świecie odległym od świata reszty NT i jeszcze bardziej odległym od świata współczesnego czytelnika.

Teresa Okure, *Międzynarodowy komentarz do Pisma Świętego*, 2001, s.1300

Ewangelia jako gatunek – co to takiego?

Przed nami ilustracja do przemyśleń.

Mk 13,1-23

(1) I gdy On wychodził ze świątyni, rzekł mu jeden z uczniów jego: Nauczycielu, patrz, co za kamienie i co za budowle. (2) A Jezus mu odrzekł: Czy widzisz te wielkie budowle? Nie zostanie kamień na kamieniu, który by nie został rozwalony. (3) A gdy siedział na Górze Oliwnej, naprzeciw świątyni, zapytali go na osobności Piotr i Jakub, i Jan, i Andrzej: (4) Powiedz nam, kiedy to nastąpi i jaki będzie znak, gdy to wszystko będzie się spełniać? (5) Wtedy Jezus zaczął do nich mówić: Baczcie, żeby was ktoś nie zwiódł. (6) Wielu przyjdzie w imieniu moim, mówiąc: Jam jest, i wielu zwiodą. (7) A gdy usłyszycie o wojnach oraz wieści wojenne, nie trwóźcie się; musi się to stać, ale to jeszcze nie koniec. (8) Powstanie bowiem naród przeciwko narodowi i królestwo przeciwko królestwu i będą miejscami trzęsienia ziemi, będzie głód. To jest początek boleści. (9) Ale wy sami miejcie się na baczności: Będą was wydawać sądom, a w synagogach będziecie bici; postawią was też przed namiestnikami i królami z mego powodu, abyście złożyli świadectwo przed nimi. (10) Lecz najpierw musi być zwiastowana ewangelia wszystkim narodom. (11) A gdy was poprowadzą, żeby was wydać, nie troszczcie się naprzód o to, co macie mówić, ale mówcie to, co wam będzie dane w owej godzinie, albowiem nie wy jesteście tymi, którzy mówią, lecz Duch Święty. (12) I wyda na śmierć brat brata, a ojciec syna, i powstaną dzieci przeciwko rodzicom, i przyprawia ich o śmierć. (13) I będziecie w nienawiści u wszystkich dla imienia mego; ale kto wytrwa do końca, będzie zbawiony. (14) Gdy tedy ujrzycie ohydę spustoszenia, stojącą tam, gdzie stać nie powinna - kto czyta, niech uważa - wtedy ci, co są w Judei, niech uciekają w góry. (15) A kto jest na dachu, niech nie zstępuje na dół i nie wchodzi do środka, aby coś wziąć z domu swego. (16) A kto jest na roli, niech nie wraca, by zabrać swój płaszcz. (17) Biada też kobietom brzemennym i karmiącym w owych dniach. (18) Módlcie się tylko, aby to nie wypadło zimą. (19) Albowiem dni owe będą taką udręką, jakiej nie było aż dotąd od początku stworzenia, którego dokonał Bóg, i jakiej już nie będzie. (20) A jeśliby Pan nie skrócił tych dni, nie ocalałaby żadna istota, ale ze względu na wybranych, których wybrał, skrócił te dni. (21) I gdyby wam wtedy kto powiedział: Oto tu jest Chrystus, oto tam, nie wiercie; (22) powstaną bowiem fałszywi mesjasze i fałszywi prorocy i czynić będą znaki i cuda, aby o ile można, zwieść wybranych. (23) Wy tedy baczcie: Przepowiedziałem wam wszystko.

Łk 21,5-36

(5) A gdy niektórzy mówili o świątyni, iż jest przyozdobiona pięknymi kamieniami i klejnotami, rzekł: (6) Przyjdą dni, kiedy z tego, co widzicie, nie pozostanie kamień na kamieniu, którego by nie rozwalono. (7) Zapytali go, mówiąc: Nauczycielu! Kiedy więc to będzie i jaki będzie znak, gdy to nastąpi? (8) On zaś rzekł: Baczcie, by nie dać się zmylić. Wielu bowiem przyjdzie w imieniu moim, mówiąc: Ja jestem, i: Czas się przybliżył. Nie idźcie za nimi! (9) Gdy zaś usłyszycie o wojnach i rozruchach, nie lękajcie się; to bowiem musi stać się najpierw, lecz nie zaraz potem będzie koniec. (10) Wtedy rzekł do nich: Powstanie naród przeciw narodowi i królestwo przeciw królestwu, (11) i będą wielkie trzęsienia ziemi i miejscami zarazy, i głód, i straszne widoki, i znaki ogromne z nieba. (12) Lecz zanim się to wszystko stanie, podniosą na was swe ręce i prześladować was będą i wydawać do synagog i więzień, i wodzić przed królów i namiestników dla imienia mego. (13) To da wam sposobność do złożenia świadectwa. (14) Weźcie więc to sobie do serca, by nie przygotowywać sobie naprzód obrony. (15) Ja bowiem dam wam usta i mądrość, której nie będą mogli się oprzeć, ani jej odeprzeć wszyscy wasi przeciwnicy. (16) A będą was wydawać i rodzice, i bracia, i krewni, i przyjaciele, i zabijać niektórych z was, (17) i będziecie znienawidzeni przez wszystkich dla imienia mego. (18) Lecz i włos z głowy waszej nie zginie. (19) Przez wytrwałość swoją zyskacie dusze wasze. (20) Gdy zaś ujrzycie Jerozolimę otoczoną przez wojska, wówczas wiedzcie, że przybliżyło się jej zburzenie. (21) Wtedy mieszkańcy Judei niech uciekają w góry, a ci, którzy są w obrębie miasta, niech wyjdą z niego, a mieszkańcy wsi niech nie wchodzi do niego. (22) Gdyż dni te, to dni odpłaty, aby się wypełniło wszystko, co jest napisane. (23) Biada brzemennym i karmiącym w owe dni; będzie bowiem wielka niedola na ziemi i gniew nad tym ludem, (24) i padną od ostrza miecza, i zostaną uprowadzeni do niewoli u wszystkich narodów, a Jerozolima będzie zdeptana przez pogan, aż się dopełnią czasy pogan. (25) I będą znaki na słońcu, księżycu i na gwiazdach, a na ziemi lęk bezradnych narodów, gdy zahuczy morze i fale. (26) Ludzie omdlewać będą z trwogi w oczekiwaniu tych rzeczy, które przyjdą na świat, bo moce niebios poruszają się. (27) I wówczas ujrzą Syna Człowieczego, przychodzącego w obłoku z mocą i wielką chwałą. (28) A gdy się to zacznie dziać, wyprostujcie się i podnieście głowy swoje, gdyż zbliża się odkupienie wasze. (29) I powiedział im podobieństwo: Spójrzcie na drzewo figowe i na wszystkie drzewa; (30) gdy widzicie, że już puszczają pąki, sami poznajecie, iż lato już blisko. (31) Tak i wy, gdy ujrzycie, że to się dzieje, wiedzcie, iż blisko jest Królestwo Boże. (32) Zaprawdę powiadam wam: Nie przeminie to pokolenie, a wszystko to się stanie. (33) Niebo i ziemia przeminą, ale słowa moje nie przeminą. (34) Baczcie na siebie, aby serca wasze nie były ociężałe wskutek obżarstwa [rauszu] i opilstwa oraz troski o byt i aby ów dzień was nie zaskoczył (35) niby sidło; przyjdzie bowiem znieśc na wszystkich, którzy mieszkają na całej ziemi. (36) Czuwajcie więc, modląc się cały czas, abyście mogli ująć przed tym wszystkim, co nastanie, i stanąć przed Synem Człowieczym.

(1) I gdy On wychodził ze świątyni, rzekł mu jeden z uczniów jego: Nauczycielu, patrz, co za kamienie i co za budowle. (2) A Jezus mu odrzekł: Czy widzisz te wielkie budowle? Nie zostanie kamień na kamieniu, który by nie został rozwalony. (3) A gdy siedział na Górze Oliwnej, naprzeciw świątyni, zapytali go na osobności Piotr i Jakub, i Jan, i Andrzej: (4) Powiedz nam, kiedy to nastąpi i jaki będzie znak, gdy to wszystko będzie się spełniać? (5) Wtedy Jezus zaczął do nich mówić: Baczcie, żeby was ktoś nie zwiódł. (6) Wielu przyjdzie w imieniu moim, mówiąc: Jam jest, i wielu zwiodą. (7) A gdy usłyszycie o wojnach oraz wieści wojenne, nie trwóźcie się; musi się to stać, ale to jeszcze nie koniec. (8) Powstanie bowiem naród przeciwko narodowi i królestwo przeciwko królestwu i będą miejscami trzęsienia ziemi, będzie głód. To jest początek boleści. (9) Ale wy sami miejcie się na baczności: Będą was wydawać sądom, a w synagogach będziecie bici; postawią was też przed namiestnikami i królami z mego powodu, abyście złożyli świadectwo przed nimi. (10) Lecz najpierw musi być zwiastowana ewangelia wszystkim narodom. (11) A gdy was poprowadzą, żeby was wydać, nie troszczcie się naprzód o to, co macie mówić, ale mówcie to, co wam będzie dane w owej godzinie, albowiem nie wy jesteście tymi, którzy mówią, lecz Duch Święty. (12) I wyda na śmierć brat brata, a ojciec syna, i powstaną dzieci przeciwko rodzicom, i przyprawia ich o śmierć. (13) I będziecie w nienawiści u wszystkich dla imienia mego; ale kto wytrwa do końca, będzie zbawiony. (14) Gdy tedy ujrzycie ohydę spustoszenia, stojącą tam, gdzie stać nie powinna - kto czyta, niech uważa - wtedy ci, co są w Judei, niech uciekają w góry. (15) A kto jest na dachu, niech nie zstępuje na dół i nie wchodzi do środka, aby coś wziąć z domu swego. (16) A kto jest na roli, niech nie wraca, by zabrać swój płaszcz. (17) Biada też kobietom brzemiennym i karmiącym w owych dniach. (18) Módlcie się tylko, aby to nie wypadło zimą. (19) Albowiem dni owe będą taką udręką, jakiej nie było aż dotąd od początku stworzenia, którego dokonał Bóg, i jakiej już nie będzie. (20) A jeśli by Pan nie skrócił tych dni, nie ocalałaby żadna istota, ale ze względu na wybranych, których wybrał, skrócił te dni. (21) I gdyby wam wtedy kto powiedział: Oto tu jest Chrystus, oto tam, nie wierzcie; (22) powstaną bowiem fałszywi mesjasze i fałszywi prorocy i czynić będą znaki i cuda, aby o ile można, zwieść wybranych. (23) Wy tedy baczcie: Przepowiedziałem wam wszystko.

(1) I gdy On wychodził ze świątyni, rzekł mu jeden z uczniów jego: Nauczycielu, patrz, co za kamienie i co za budowle. (2) A Jezus mu odrzekł: Czy widzisz te wielkie budowle? Nie zostanie kamień na kamieniu, który by nie został rozwalony. (3) A gdy siedział na Górze Oliwnej, naprzeciw świątyni, zapytali go na osobności Piotr i Jakub, i Jan, i Andrzej: (4) Powiedz nam, kiedy to nastąpi i jaki będzie znak, gdy to wszystko będzie się spełniać? (5) Wtedy Jezus zaczął do nich mówić: **Baczcie, żeby was ktoś nie zwiódł.** (6) **Wielu przyjdzie w imieniu moim, mówiąc: Jam jest, i wielu zwiodą.** (7) **A gdy usłyszycie o wojnach oraz wieści wojenne, nie trwóćcie się; musi się to stać, ale to jeszcze nie koniec.** (8) **Powstanie bowiem naród przeciwko narodowi i królestwo przeciwko królestwu i będą miejscami trzęsienia ziemi, będzie głód. To jest początek boleści.** (9) Ale wy sami miejcie się na baczości: Będą was wydawać sądom, a w synagogach będziecie bici; postawią was też przed namiestnikami i królami z mego powodu, abyście złożyli świadectwo przed nimi. **(10) Lecz najpierw musi być zwiastowana ewangelia wszystkim narodom.** (11) A gdy was poprowadzą, żeby was wydać, nie troszczcie się naprzód o to, co macie mówić, ale mówcie to, co wam będzie dane w owej godzinie, albowiem nie wy jesteście tymi, którzy mówią, lecz Duch Święty. (12) I wyda na śmierć brat brata, a ojciec syna, i powstaną dzieci przeciwko rodzicom, i przyprawią ich o śmierć. (13) I będziecie w nienawiści u wszystkich dla imienia mego; ale kto wytrwa do końca, będzie zbawiony. (14) **Gdy tedy ujrzycie ohydę spustoszenia, stojącą tam, gdzie stać nie powinna - kto czyta, niech uważa - wtedy ci, co są w Judei, niech uciekają w góry.** (15) **A kto jest na dachu, niech nie zstępuje na dół i nie wchodzi do środka, aby coś wziąć z domu swego.** (16) **A kto jest na roli, niech nie wraca, by zabrać swój płaszcz.** (17) **Biada też kobietom brzemiennym i karmiącym w owych dniach.** (18) **Módlcie się tylko, aby to nie wypadło zimą.** (19) **Albowiem dni owe będą taką udręką, jakiej nie było aż dotąd od początku stworzenia, którego dokonał Bóg, i jakiej już nie będzie.** (20) **A jeśli by Pan nie skrócił tych dni, nie ocalałaby żadna istota, ale ze względu na wybranych, których wybrał, skrócił te dni.** (21) **I gdyby wam wtedy kto powiedział: Oto tu jest Chrystus, oto tam, nie wiercie;** (22) **powstaną bowiem fałszywi mesjasze i fałszywi prorocy i czynić będą znaki i cuda, aby o ile można, zwieść wybranych.** (23) Wy tedy baczcie: Przepowiedziałem wam wszystko.

Pytanie

A [13,1-5a] Wprowadzenie kwestii „kiedy i jakie znaki”

B [13,5b-6] Zagrożenie zwiedzeniem. Wystąpienie fałszywych mesjaszy

C [13,7-8] Wojny i zamieszanie z powodu kataklizmów

D [13,9a] Prześladowanie uczniów i wydawanie ich władzom

E [13,9b] Składanie ustnego świadectwa w czasie prześladowań

CEL

F [13,10] **Pierwszeństwo zwiastowania Ewangelii**

E1 [13,11] Składanie ustnego świadectwa w czasie prześladowań
(pomoc Ducha Świętego)

D1 [13,12-13] Prześladowanie uczniów i wydawanie ich przez rodziny

C1 [13,14-20] Wojna i zamieszanie z powodu ucisku

B1 [13,21-22] Zagrożenie zwiedzeniem. Wystąpienie fałszywych mesjaszy

Odpowiedź

A1 [13,23] Potwierdzenie kompletności zapowiedzi

(5) A gdy niektórzy mówili o świątyni, iż jest przyozdobiona pięknymi kamieniami i klejnotami, rzekł: (6) Przyjdą dni, kiedy z tego, co widzicie, nie pozostanie kamień na kamieniu, którego by nie rozwalono. (7) Zapytali go, mówiąc: Nauczycielu! Kiedy więc to będzie i jaki będzie znak, gdy to nastąpi? (8) On zaś rzekł: Baczcie, by nie dać się zmylić. Wielu bowiem przyjdzie w imieniu moim, mówiąc: Ja jestem, i: Czas się przybliżył. Nie idźcie za nimi! (9) Gdy zaś usłyszycie o wojnach i rozruchach, nie lękajcie się; to bowiem musi stać się najpierw, lecz nie zaraz potem będzie koniec. (10) Wtedy rzekł do nich: Powstanie naród przeciw narodowi i królestwo przeciw królestwu, (11) i będą wielkie trzęsienia ziemi i miejscami zarazy, i głód, i straszne widoki, i znaki ogromne z nieba. (12) Lecz zanim się to wszystko stanie, podniosą na was swe ręce i prześladować was będą i wydawać do synagog i więzień, i wodzić przed królów i namiestników dla imienia mego. (13) To da wam sposobność do złożenia świadectwa. (14) Weźcie więc to sobie do serca, by nie przygotowywać sobie naprzód obrony. (15) Ja bowiem dam wam usta i mądrość, której nie będą mogli się oprzeć, ani jej odeprzeć wszyscy wasi przeciwnicy. (16) A będą was wydawać i rodzice, i bracia, i krewni, i przyjaciele, i zabijać niektórych z was, (17) i będziecie znienawidzeni przez wszystkich dla imienia mego. (18) Lecz i włos z głowy waszej nie zginie. (19) Przez wytrwałość swoją zyskacie dusze wasze. (20) Gdy zaś ujrzą Jerozolimę otoczoną przez wojska, wówczas wiedźcie, że przybliżyło się jej zburzenie. (21) Wtedy mieszkańcy Judei niech uciekają w góry, a ci, którzy są w obrębie miasta, niech wyjdą z niego, a mieszkańcy wsi niech nie wchodzą do niego. (22) Gdyż dni te, to dni odpłaty, aby się wypełniło wszystko, co jest napisane. (23) Biada brzemennym i karmiącym w owe dni; będzie bowiem wielka niedola na ziemi i gniew nad tym ludem, (24) i padną od ostrza miecza, i zostaną uprowadzeni do niewoli u wszystkich narodów, a Jerozolima będzie zdeptana przez pogan, aż się dopełnią czasy pogan. (25) I będą znaki na słońcu, księżycu i na gwiazdach, a na ziemi lęk bezradnych narodów, gdy zahuczy morze i fale. (26) Ludzie omdlewać będą z trwogi w oczekiwaniu tych rzeczy, które przyjdą na świat, bo moce niebios poruszą się. (27) I wówczas ujrzą Syna Człowieczego, przychodzącego w obłoku z mocą i wielką chwałą. (28) A gdy się to zacznie dziać, wyprostujcie się i podnieście głowy swoje, gdyż zbliża się odkupienie wasze. (29) I powiedział im podobieństwo: Spójrzcie na drzewo figowe i na wszystkie drzewa; (30) gdy widzicie, że już puszczają pąki, sami poznajecie, iż lato już blisko. (31) Tak i wy, gdy ujrzą, że to się dzieje, wiedźcie, iż blisko jest Królestwo Boże. (32) Zaprawdę powiadam wam: Nie przeminie to pokolenie, a wszystko to się stanie. (33) Niebo i ziemia przeminą, ale słowa moje nie przeminą. (34) Baczcie na siebie, aby serca wasze nie były ociężałe wskutek obżarstwa [rauszu] i opilstwa oraz troski o byt i aby ów dzień was nie zaskoczył (35) niby sidło; przyjdzie bowiem znieśc na wszystkich, którzy mieszkają na całej ziemi. (36) Czuwajcie więc, modląc się cały czas, abyście mogli ująć przed tym wszystkim, co nastanie, i stanąć przed Synem Człowieczym.

(5) A gdy niektórzy mówili o świątyni, iż jest przyozdobiona pięknymi kamieniami i klejnotami, rzekł: (6) Przyjdą dni, kiedy z tego, co widzicie, nie pozostanie kamień na kamieniu, którego by nie rozwalono. (7) Zapytali go, mówiąc: Nauczycielu! Kiedy więc to będzie i jaki będzie znak, gdy to nastąpi? (8) On zaś rzekł: Baczcie, by nie dać się zmylić. Wielu bowiem przyjdzie w imieniu moim, mówiąc: Ja jestem, i: Czas się przybliżył. Nie idźcie za nimi! (9) Gdy zaś usłyszycie o wojnach i rozruchach, nie lękajcie się; to bowiem musi stać się najpierw, lecz nie zaraz potem będzie koniec. (10) Wtedy rzekł do nich: Powstanie naród przeciw narodowi i królestwo przeciw królestwu, (11) i będą wielkie trzęsienia ziemi i miejscami zarazy, i głód, i straszne widoki, i znaki ogromne z nieba. (12) Lecz zanim się to wszystko stanie, podniosą na was swe ręce i prześladować was będą i wydawać do synagog i więzień, i wodzić przed królów i namiestników dla imienia mego. (13) To da wam sposobność do złożenia świadectwa. (14) Weźcie więc to sobie do serca, by nie przygotowywać sobie naprzód obrony. (15) Ja bowiem dam wam usta i mądrość, której nie będą mogli się oprzeć, ani jej odeprzeć wszyscy wasi przeciwnicy. (16) A będą was wydawać i rodzice, i bracia, i krewni, i przyjaciele, i zabijać niektórych z was, (17) i będziecie znienawidzeni przez wszystkich dla imienia mego. (18) Lecz i włos z głowy waszej nie zginie. (19) Przez wytrwałość swoją zyskacie dusze wasze. (20) Gdy zaś ujrzycie Jerozolimę otoczoną przez wojska, wówczas wiedźcie, że przybliżyło się jej zburzenie. (21) Wtedy mieszkańcy Judei niech uciekają w góry, a ci, którzy są w obrębie miasta, niech wyjdą z niego, a mieszkańcy wsi niech nie wchodzą do niego. (22) Gdyż dni te, to dni odpłaty, aby się wypełniło wszystko, co jest napisane. (23) Biada brzemennym i karmiącym w owe dni; będzie bowiem wielka niedola na ziemi i gniew nad tym ludem, (24) i padną od ostrza miecza, i zostaną uprowadzeni do niewoli u wszystkich narodów, a Jerozolima będzie zdeptana przez pogan, aż się dopełnią czasy pogan. (25) I będą znaki na słońcu, księżycu i na gwiazdach, a na ziemi lęk bezradnych narodów, gdy zahuczy morze i fale. (26) Ludzie omdlewać będą z trwogi w oczekiwaniu tych rzeczy, które przyjdą na świat, bo moce niebios poruszają się. (27) I wówczas ujrzą Syna Człowieczego, przychodzącego w obłoku z mocą i wielką chwałą. (28) A gdy się to zacznie dziać, wyprostujcie się i podnieście głowy swoje, gdyż zbliża się odkupienie wasze. (29) I powiedział im podobieństwo: Spójrzcie na drzewo figowe i na wszystkie drzewa; (30) gdy widzicie, że już puszczają pąki, sami poznajecie, iż lato już blisko. (31) Tak i wy, gdy ujrzycie, że to się dzieje, wiedźcie, iż blisko jest Królestwo Boże. (32) Zaprawdę powiadam wam: Nie przeminie to pokolenie, a wszystko to się stanie. (33) Niebo i ziemia przeminą, ale słowa moje nie przeminą. (34) Baczcie na siebie, aby serca wasze nie były ociężałe wskutek obżarstwa [rauszu] i opilstwa oraz troski o byt i aby ów dzień was nie zaskoczył (35) niby sidło; przyjdzie bowiem znieśc na wszystkich, którzy mieszkają na całej ziemi. (36) Czuwajcie więc, modląc się cały czas, abyście mogli ująć przed tym wszystkim, co nastanie, i stanąć przed Synem Człowieczym.

- Pytanie** ↓
- (5) A gdy niektórzy mówili o świątyni, iż jest przyozdobiona pięknymi kamieniami i klejnotami, rzekł: (6) Przyjdą dni, kiedy z tego, co widzicie, nie pozostanie kamień na kamieniu, którego by nie rozwalono. (7) Zapytali go, mówiąc: Nauczycielu! Kiedy więc to będzie i jaki będzie znak, gdy to nastąpi? (8) On zaś rzekł: Baczcie, by nie dać się zmylić. Wielu bowiem przyjdzie w imieniu moim, mówiąc: Ja jestem, i: Czas się przybliżył. Nie idźcie za nimi! (9) Gdy zaś usłyszycie o wojnach i rozruchach, nie lękajcie się; to bowiem musi stać się najpierw, lecz nie zaraz potem będzie koniec. (10) Wtedy rzekł do nich: Powstanie naród przeciw narodowi i królestwo przeciw królestwu, (11) i będą wielkie trzęsienia ziemi i miejscami zarazy, i głód, i straszne widoki, i znaki ogromne z nieba. (12) Lecz zanim się to wszystko stanie, podniosą na was swe ręce i prześladować was będą i wydawać do synagog i więzień, i wodzić przed królów i namiestników dla imienia mego. (13) To da wam sposobność do złożenia świadectwa. (14) Weźcie więc to sobie do serca, by nie przygotowywać sobie naprzód obrony. (15) Ja bowiem dam wam usta i mądrość, której nie będą mogli się oprzeć, ani jej odeprzeć wszyscy wasi przeciwnicy. (16) A będą was wydawać i rodzice, i bracia, i krewni, i przyjaciele, i zabijać niektórych z was, (17) i będziecie znienawidzeni przez wszystkich dla imienia mego. (18) Lecz i włos z głowy waszej nie zginie. (19) Przez wytrwałość swoją zyskacie dusze wasze. (20) Gdy zaś ujrzycie Jerozolimę otoczoną przez wojska, wówczas wiedźcie, że przybliżyło się jej zburzenie. (21) Wtedy mieszkańcy Judei niech uciekają w góry, a ci, którzy są w obrębie miasta, niech wyjdą z niego, a mieszkańcy wsi niech nie wchodzi do niego.
- POWÓD** →
- (22) **Gdyż dni te, to dni odpłaty, aby się wypełniło wszystko, co jest napisane.** (23) Biada brzemiennym i karmiącym w owe dni; będzie bowiem wielka niedola na ziemi i gniew nad tym ludem, (24) i padną od ostrza miecza, i zostaną uprowadzeni do niewoli u wszystkich narodów, a Jerozolima będzie zdeptana przez pogan, aż się dopełnią czasy pogan. (25) I będą znaki na słońcu, księżycu i na gwiazdach, a na ziemi lęk bezradnych narodów, gdy zahuczy morze i fale. (26) Ludzie omdlewać będą z trwogi w oczekiwaniu tych rzeczy, które przyjdą na świat, bo moce niebios poruszają się. (27) I wówczas ujrzą Syna Człowieczego, przychodzącego w obłoku z mocą i wielką chwałą. (28) A gdy się to zacznie dziać, wyprostujcie się i podnieście głowy swoje, gdyż zbliża się odkupienie wasze. (29) I powiedział im podobieństwo: Spójrzcie na drzewo figowe i na wszystkie drzewa; (30) gdy widzicie, że już puszczają pąki, sami poznajecie, iż lato już blisko. (31) Tak i wy, gdy ujrzycie, że to się dzieje, wiedźcie, iż blisko jest Królestwo Boże. (32) Zaprawdę powiadam wam: Nie przeminie to pokolenie, a wszystko to się stanie. (33) Niebo i ziemia przeminą, ale słowa moje nie przeminą. (34) Baczcie na siebie, aby serca wasze nie były ociężałe wskutek obżarstwa [rauszu] i opilstwa oraz troski o byt i aby ów dzień was nie zaskoczył (35) niby sidło; przyjdzie bowiem znenacka na wszystkich, którzy mieszkają na całej ziemi. (36) Czuwajcie więc, modląc się cały czas, abyście mogli ująć przed tym wszystkim, co nastanie, i stanąć przed Synem Człowieczym.
- Odpowiedź** ↑

A [13,1-5a] Wprowadzenie kwestii „kiedy i jakie znaki”

B [13,5b-6] Zagrożenie zwiedzeniem. Wystąpienie fałszywych mesjaszy

C [13,7-8] Wojny i zamieszanie z powodu kataklizmów

D [13,9a] Prześladowanie uczniów i wydawanie ich władzom

E [13,9b] Składanie ustnego świadectwa w czasie prześladowań

F [13,10] **Pierwszeństwo**

zwiastowania Ewangelii

E1 [13,11] Składanie ustnego świadectwa w czasie prześladowań (pomoc Ducha Świętego)

D1 [13,12-13] Prześladowanie uczniów i wydawanie ich przez rodziny

C1 [13,14-20] Wojna i zamieszanie z powodu ucisku

B1 [13,21-22] Zagrożenie zwiedzeniem. Wystąpienie fałszywych mesjaszy

A1 [13,23] Potwierdzenie kompletności zapowiedzi

A a1 [21,5-7] Zapowiedź zburzenia świątyni; uczniowie zainteresowani porą i znakami poprzedzającymi to wydarzenie

b1 [21,8-9] Wezwanie do czujności i nie poddania się zwiedzeniu; ostrzeżenie przed trudnym czasem; powrót Chrystusa nie nastąpi szybko

B a1 [21,10-11] Wojny, zamieszanie z powodu kataklizmów i znaków na niebie

b2 [21,12-18] Zapowiedź czasu **siły świata** i **słabości uczniów Chrystusa**; przesłuchania uczniów, to sposobność świadectwa dla Ducha;

C [21,19-24] **Sąd odpłaty nad Jerozolimą z powodu braku rozpoznania nadejścia Chrystusa**

B1 a2 [21,25] Przerazenie ludzi z powodu kataklizmów i znaków na niebie

b2 [21,26-31] Zapowiedź czasu **słabości świata** i **siły uczniów** Chrystusa w chwili nadejścia Syna Człowieczego

A1 a2 [21,32-33] Jezusa potwierdzenie, że zbudzenia świątyni doczeka aktualne pokolenie

b2 [21,34-36] Wezwanie do czujności i nie poddania się słabościom ciała; nadejście Chrystusa dla świata okaże się niespodziewane

Ewangelia [gr. *euangélion* ‘dobra nowina’]:

(...)

3) W Biblii i tradycji chrześcijańskiej dzieło mówiące o życiu Jezusa.

(...) W procesie powstawania 4 *Ewangelii* można wyróżnić:

- punkt wyjścia (słowa i czyny Jezusa),
- proces przekazu ustnego we wspólnocie chrześcijańskiej
- i punkt dojścia – spisanie *Ewangelii*.

Na etapie tradycji ustnej działały zarówno czynniki sprzyjające wiernemu przekazowi, jak i czynniki zmiany. Wierności sprzyjała

- przyjęta w ówczesnej kulturze pamięciowa metoda uczenia się nauk mistrzów,
- pewien społeczny nadzór nad treścią przekazu w gminach chrześcijańskiej,
- ważność osoby Jezusa
- i niewielki upływ czasu między życiem Jezusa a pierwszymi zapisami.

Zmiany powstały na skutek

- przekładu tradycji ustnych na język gr. (z aramejskiego, którym posługiwał się Jezus),
- przeróbek stylistycznych,
- ujęcia przekazu w ramy stałych form literackich,
- doboru i interpretacji tekstów pod kątem potrzeb i koncepcji wspólnoty chrześcijańskiej,
- a wreszcie wskutek zmiany perspektywy teologicznej (dostrzeganie w Jezusie zmartwychwstałego Pana rzutowało na widzenie wydarzeń z jego życia).

Tylko w przypadku ostatniego czynnika zasięg jego wpływu trudno sprecyzować; w biblistyce stanowiska naukowe są rozbieżne, od tendencji do uznawania *Ewangelii* za dzieła teologicznie odchodzące od historycznej relacji o Jezusie, po obronę ich historyczności.

(...) Biblistyka współczesna (...) <przyjmuje>, że *Ewangelie* są w ogólnych zarysach historycznie wiarygodne, a zarazem ich treści są uwarunkowane opracowaniem literackim i teologicznym – stąd też czysto historyczne rekonstrukcje życia Jezusa mają z założenia zasięg ograniczony.

(...) Pod wpływem historiografii biblijnej relacja historyczna jest zarówno połączona z interpretacją teologiczną, jak i – w stopniu trudnym do określenia – przez nią przekształcona; spisane *Ewangelie* wniosły nową jakość w porównaniu z tradycją ustną – koncepcję literacką i teologiczną ich autorów. Przynależność do gatunku biograficznego definiuje jednak *Ewangelie* kanoniczne jako dzieła typu historycznego; są one podstawowymi źródłami do poznania życia Jezusa i poglądów na jego osobę w pierwotnym Kościele, przy czym autorzy *Ewangelii* nie zmierzali do rekonstrukcji przeszłości na sposób historyków dzisiejszych, lecz raczej do zinterpretowania opisywanych wydarzeń jako podstawy wiary.

Michał Wojciechowski, *Religia. Encyklopedia PWN*. T. 3, 2003.

PROLOG – 1,1 – 4

SEKCJA A [1,5–80] Zapowiedź nadejścia Chrystusa - misje dla ufających Słowu Bożemu

SEKCJA B [2,1–40] Syn ofiarowany Ojcu na początku życia

SEKCJA C [2,41–3,38] Sąd proroka nad pokoleniem i wprowadzenie Syna Bożego

SEKCJA D [4,1–15] Odrzucenie królestwa „dla siebie”; pierwszy przystęp diabła

SEKCJA E [4,16–30] Odrzucenie Proroka w Nazarecie

SEKCJA F [4,31 - 8,56] Lekcja przeciw obłudzie; ekspozycja Królestwa i rozdwojenie

SEKCJA G [9,1 - 10,20] Wezwanie do uczniostwa

SEKCJA F1 [10,21 - 13,21] Lekcja przeciw obłudzie; ekspozycja Królestwa i rozdwojenie

SEKCJA G1 [13,22 - 19,28] Wezwanie do uczniostwa

Centralna
„supersekcja”

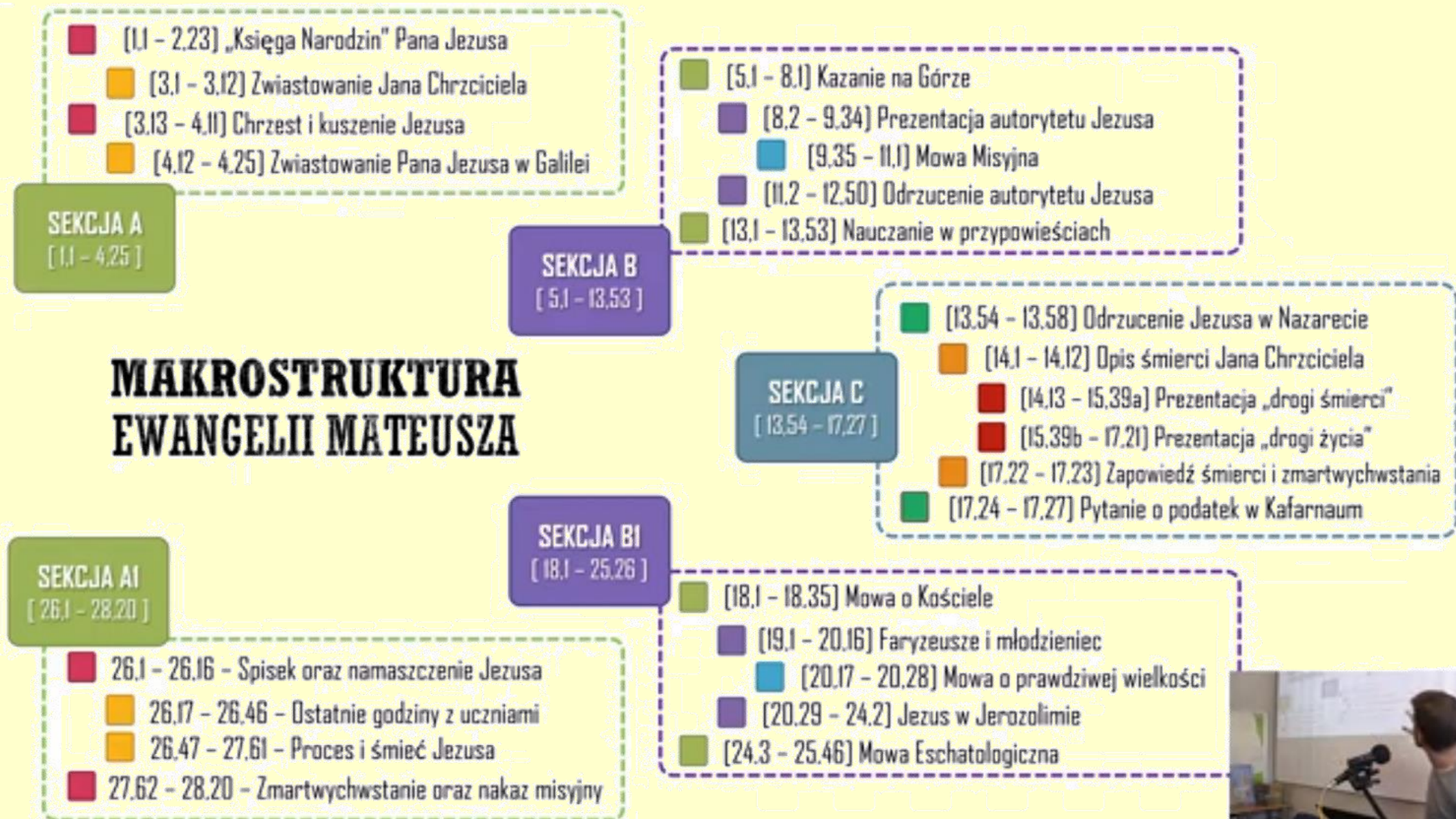
SEKCJA E1 [19,29–21,36] Odrzucenie Pana, Króla i Proroka, w Jerozolimie

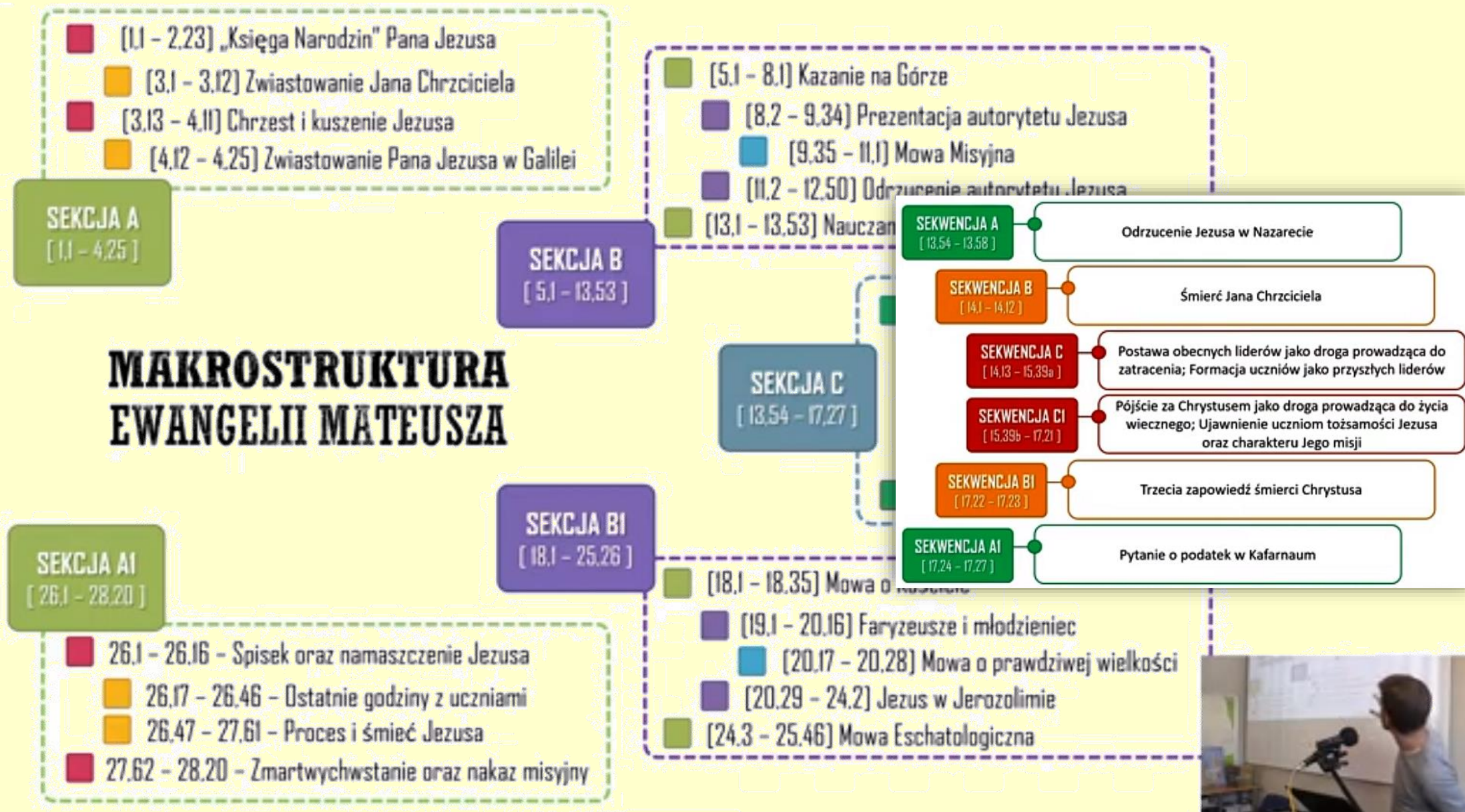
SEKCJA D1 [21,37–22,65] Przekazanie królestwa uczniom; drugi przystęp diabła

SEKCJA C1 [22,66–23,25] Sąd pokolenia nad Prorokiem (Synem Bożym)

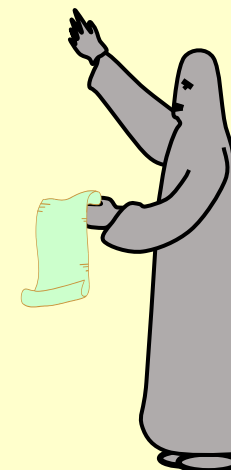
SEKCJA B1 [23,26–56] Syn oddaje się Ojcu w chwili śmierci

SEKCJA A1 [24,1–54] Uczniowie otrzymują zrozumienie Słowa i misję głoszenia Chrystusa

Czy w świetle rozwiązań kompozycji dla Ew. Mateusza i Łukasza, opartych na HRB, sprawdza się założenie, że Ewangelie, to dzieła przede wszystkim biograficzne?

Podstawowe rysy ewangelii jako specyficznej formy wypowiedzi:

- wypowiedź retoryczna – perswazyjna, skomponowana tak, aby być czytelnym komunikatem / wezwaniem;
- wypowiedź przede wszystkim ugruntowana teologicznie;
- wypowiedź wyrafinowana pod względem literackim;
- wypowiedź wykorzystująca w warstwie narracyjnej jako ramę celowo wybrane punkty życia i misji Pana Jezusa;
- historia i fakty służą wyrażeniu prawdy teologicznej; porządek narracji i kierunek przekazu poddany jest rozpoznaniem prawd teologicznych oraz strategii autora ich wyrażenia;
- autorzy wyrażają się poprzez reguły retoryki biblijnej.

Czym jest ewangelia Łukasza jako gatunek?

Podstawowe rysy ewangelii jako specyficznej formy wypowiedzi:

- wypowiedź retoryczna – przekonująca i skomponowana tak, aby być czytelnym komunikatem-wezwaniem;
- wypowiedź przede wszystkim ugruntowana teologicznie;
- wypowiedź wyrafinowana pod względem literackim;
- wypowiedź wykorzystująca w warstwie narracyjnej jako ramę wybrane punkty życia i służby Pana Jezusa;
- Porządek narracji poddany jest rozpoznaniem prawd teologicznych oraz celom i regułom retoryki (treści wezwania i przygotowaniu odbiorcy do właściwego odbioru wezwania).

2015 wer. 1.0 Autor: Marek Kaczmarczyk 58

Jakieś pytania?

**Czas na pytania
i małą przerwę – 5 min.**

Perspektywa Jana, a perspektywy synoptyków - ilustracja na przykładzie sceny pochwycenia Pana Jezusa

(36) Wtedy idzie Jezus z nimi do ogrodu, zwanego Getsemane, i mówi do uczniów: Siądźcie tu, a Ja tymczasem odejdę tam i będę się modlił. (37) I wziął z sobą Piotra oraz dwóch synów Zebedeuszowych, **i począł się smucić i trwożyć.** (38) Wtedy mówi do nich: Smężna jest dusza moja aż do śmierci; pozostawcie tu i czuwajcie ze mną. (39) Potem postąpił nieco dalej, upadł na oblicze swoje, modlił się i mówił: **Ojcze mój, jeśli można, niech mnie ten kielich minie; wszakże nie jako Ja chcę, ale jako Ty.** (40) I wrócił do uczniów, i zastał ich śpiących, i mówił do Piotra: Tak to nie mogliście jednej godziny czuwać ze mną? (41) Czuwajcie i módlcie się, abyście nie popadli w pokuszenie; duch wprowadzie jest ochotny, ale ciało mdłe. (42) Znowu po raz drugi odszedł i modlił się, mówiąc: **Ojcze mój, jeśli nie może mnie ten kielich minąć, żebym go pił, niech się stanie wola twoja.** (43) I przyszedł znowu, i zastał ich śpiących, albowiem oczy ich były obciążone. (44) I zostawił ich, **znowu odszedł i modlił się po raz trzeci tymi samymi słowami.** (45) Wtedy przyszedł do uczniów i mówił do nich: Śpijcie dalej i odpoczywajcie, oto nadeszła godzina i Syn Człowieczy będzie wydany w ręce grzeszników. (46) **Wstańcie, pójdźmy; oto się zbliża ten, który mnie wyda.** (47) I gdy On jeszcze mówił, oto nadszedł Judasz, jeden z dwunastu, a wraz z nim liczny tłum z mieczami i z kijami, od arcykapłanów i od starszych ludu. (48) **A ten, który go wydał, dał im znak, mówiąc: Ten, którego pocałuję, jest nim, bierzcie go.** (49) I zaraz przystąpił do Jezusa, i rzekł: Bądź pozdrowiony, Mistrzu! I pocałował go. (50) A Jezus rzekł do niego: Przyjacielu, po co przychodzisz? **Wtedy podeszli bliżej, rzucili się na Jezusa i pochwycili go.** (51) I oto jeden z tych, którzy byli z Jezusem, wyciągnął rękę, dobył miecza swego, uderzył sługę arcykapłana i uciął mu ucho. (52) Wtedy rzecze mu Jezus: Włóż miecz swój do pochwy; wszyscy bowiem, którzy miecza dobywają, od miecza giną. (53) Czy myślisz, że nie mógłbym prosić Ojca mego, a On wystawiłby mi teraz więcej niż dwanaście legionów aniołów? (54) Ale jak by wtedy wypełniły się Pisma, że tak się stać musi? (55) W tej godzinie rzekł Jezus do tłumu: Jak na zbójcę wyszłście z mieczami i kijami, aby mnie pochwycić; codziennie siadywałem w świątyni i nauczałem, a nie pojmaliście mnie. (56) Ale to wszystko się stało, aby się wypełniły Pisma prorockie. **Wtedy wszyscy uczniowie go opuścili i uciekli.**

(32) I przyszedli do ogrodu, który zwano Getsemane, i rzekł do uczniów swoich: Siądźcie tutaj, aż się pomodlę. (33) I wziął z sobą Piotra i Jakuba, i Jana, **i począł się niepokoić i trwożyć.** (34) I rzekł do nich: Smężna jest dusza moja aż do śmierci; zostańcie tu i czuwajcie. (35) Potem postąpił nieco dalej, padł na ziemię **i modlił się, aby, jeśli to możliwe, ominęła go ta godzina.** (36) I mówił: Abba, Ojcze! Ty wszystko możesz, oddal ten kielich ode mnie; wszakże nie co Ja chcę, ale co Ty. (37) I przyszedł, i zastał ich śpiących, i rzekł do Piotra: Szymonie, śpisz? Nie mogłeś czuwać jednej godziny? (38) Czuwajcie i módlcie się, abyście nie popadli w pokuszenie; duch wprowadzie jest ochotny, ale ciało mdłe. (39) **I odszedł ponownie, i modlił się tymi samymi słowami.** (40) A gdy wrócił, zastał ich znowu śpiących, albowiem oczy ich były obciążone i nie wiedzieli, co mu odpowiedzieć. (41) I przyszedł po raz trzeci, i rzekł im: Jeszcze śpicie i odpoczywacie? **Dość tego! Nadeszła godzina, oto Syn Człowieczy będzie wydany w ręce grzeszników.** (42) Wstańcie, pójdźmy; oto ten, który mnie wydaje, przybliża się. (43) I zaraz, gdy On jeszcze mówił, nadszedł Judasz, jeden z dwunastu, a z nim zgraja z mieczami i kijami od arcykapłanów i uczonych w Piśmie, i starszych. (44) **A ten, który go wydawał, dał im znak, mówiąc: Ten, którego pocałuję, jest nim; bierzcie go i prowadźcie uważnie.** (45) I zaraz podeszedłszy, przystąpił do niego i rzekł: Mistrzu! I pocałował go. (46) **A oni rzucili się na niego i pochwycili go.** (47) A jeden z tych, którzy tam stali, dobył miecza, uderzył sługę arcykapłana i uciął mu ucho. (48) A Jezus odezwał się i rzekł do nich: Jak na zbójcę wyszłście z mieczami i kijami, aby mnie pochwycić. (49) Codziennie bywałem u was w świątyni i nauczałem, a nie pojmaliście mnie, lecz to się stało, aby się wypełniły Pisma. (50) **Wtedy wszyscy go opuścili i uciekli.** (51) A pewien młodzieniec, mając narzucone prześcieradło na gołe ciało, szedł za nim. I pochwycili go. (52) Ale on pozostawił prześcieradło i uciekł nagi.

(39) I wyszedłszy, udał się według zwyczaju na Górę Oliwną; poszli też z nim uczniowie. (40) A gdy przyszedł na miejsce, rzekł do nich: Módlcie się, aby nie popaść w pokuszenie. (41) A sam oddalił się od nich, jakby na rzut kamienia, i padłszy na kolana, modlił się, (42) mówiąc: **Ojcze, jeśli chcesz, oddal ten kielich ode mnie; wszakże nie moja, lecz twoja wola niech się stanie.** (43) A ukazał mu się anioł z nieba, umacniający go. (44) **I w śmiertelnym boju jeszcze gorliwiej się modlił; i był pot jego jak krople krwi, spływające na ziemię.** (45) A wstawszy od modlitwy, przyszedł do uczniów i zastał ich śpiących ze smutku. (46) I rzekł do nich: Dlaczego śpicie? Wstańcie i módlcie się, abyście nie popadli w pokuszenie. (47) Gdy On jeszcze mówił, nadeszła zgraja, **a na jej czele jeden z dwunastu, imieniem Judasz, i ten zbliżył się do Jezusa, aby go pocałować.** (48) Jezus zaś rzekł do niego: Judaszu, pocałunkiem wydajesz Syna Człowieczego? (49) **A ci, którzy byli przy nim, widząc, na co się zanoszą, rzekli: Panie, czy mamy bić mieczem?** (50) I uderzył jeden z nich sługę arcykapłana, i odciął mu prawe ucho. (51) A Jezus odezwał się i rzekł: Zaniechajcie tego! I dotknąwszy ucha, uzdrowił go. (52) Wtedy rzekł Jezus do arcykapłanów i dowódców straży świątynnej, i starszych, którzy podeszli do niego: Jak na zbójcę wyszłście z mieczami i kijami? (53) Gdy codziennie bywałem z wami w świątyni, nie podnieśliście na mnie ręki. Lecz to jest wasza pora i moc ciemności.

Ew. Jana to zupełnie inna optyka i odmienne punkty skupienia

Mk 12

Łk 22

J 18

(32) I przyszedli do ogrodu, który zwano Getsemane, i rzekł do uczniów swoich: Siadźcie tutaj, aż się pomodlę. (33) I wziął z sobą Piotra i Jakuba, i Jana, i **począł się niepokoić i trwożyć.** (34) I rzekł do nich: **Śmętna jest dusza moja aż do śmierci;** zostańcie tu i czuwajcie. (35) Potem postąpił nieco dalej, padł na ziemię i **modlił się, aby, jeśli to możliwe, ominęła go ta godzina.** (36) I mówił: **Abba, Ojcze! Ty wszystko możesz, oddał ten kielich ode mnie; wszakże nie co Ja chcę, ale co Ty.** (37) I przyszedł, i zastał ich śpiących, i rzekł do Piotra: Szymonie, śpisz? Nie mogłeś czuwać jednej godziny? (38) Czuwajcie i módlcie się, abyście nie popadli w pokuszenie; duch wprawdzie jest ochotny, ale ciało mdłe. (39) **I odszedł ponownie, i modlił się tymi samymi słowami.** (40) A gdy wrócił, zastał ich znowu śpiących, albowiem oczy ich były obciążone i nie wiedzieli, co mu odpowiedzieć. (41) I przyszedł po raz trzeci, i rzekł im: Jeszcze śpicie i odpoczywacie? **Dość tego! Nadeszła godzina, oto Syn Człowieczy będzie wydany w ręce grzeszników.** (42) Wstańcie, pójdźmy; oto ten, który mnie wydaje, przybliży się. (43) I zaraz, gdy On jeszcze mówił, nadszedł Judasz, jeden z dwunastu, a z nim zgraja z mieczami i kijami od arcykapłanów i uczonych w Piśmie, i starszych. (44) **A ten, który go wydawał, dał im znak, mówiąc: Ten, którego pocałuję, jest nim; bierzcie go i prowadźcie uważnie.** (45) I zaraz podszedłszy, przystąpił do niego i rzekł: **Mistrzu! I pocałował go.** (46) A oni rzucili się na niego i pochwycili go. (47) A jeden z tych, którzy tam stali, dobył miecza, uderzył sługę arcykapłana i uciął mu ucho. (48) A Jezus odezwał się i rzekł do nich: Jak na zbójcę wyszliście z mieczami i kijami, aby mnie pochwycić. (49) Codziennie bywałem u was w świątyni i nauczałem, a nie pojмалиście mnie, lecz to się stało, aby się wypełniły Pisma. (50) **Wtedy wszyscy go opuścili i uciekli.** (51) A pewien młodzieniec, mając narzucone prześcieradło na gołe ciało, szedł za nim. I pochwycili go. (52) Ale on pozostawił prześcieradło i uciekł nagi.

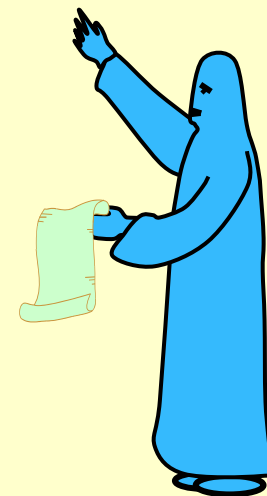
(39) I wyszedłszy, udał się według zwyczaju na Górę Oliwną; poszli też z nim uczniowie. (40) A gdy przyszedł na miejsce, rzekł do nich: Módlcie się, aby nie popaść w pokuszenie. (41) A sam oddalił się od nich, jakby na rzut kamienia, i padłszy na kolana, modlił się, (42) mówiąc: **Ojcze, jeśli chcesz, oddał ten kielich ode mnie; wszakże nie moja, lecz twoja wola niech się stanie.** (43) A ukazał mu się anioł z nieba, umacniający go. (44) **I w śmiertelnym boju jeszcze gorliwiej się modlił; i był pot jego jak krople krwi, spływające na ziemię.** (45) A wstawszy od modlitwy, przyszedł do uczniów i zastał ich śpiących ze smutku. (46) I rzekł do nich: Dlaczego śpicie? Wstańcie i módlcie się, abyście nie popadli w pokuszenie. (47) Gdy On jeszcze mówił, nadeszła zgraja, **a na jej czele jeden z dwunastu, imieniem Judasz, i ten zbliżył się do Jezusa, aby go pocałować.** (48) Jezus zaś rzekł do niego: Judaszu, pocałunkiem wydajesz Syna Człowieczego? (49) **A ci, którzy byli przy nim, widząc, na co się zanoszą, rzekli: Panie, czy mamy bić mieczem?** (50) I uderzył jeden z nich sługę arcykapłana, i odciął mu prawe ucho. (51) A Jezus odezwał się i rzekł: Zaniechajcie tego! I dotknąwszy ucha, uzdrowił go. (52) Wtedy rzekł Jezus do arcykapłanów i dowódców straży świątynnej, i starszych, którzy podeszli do niego: Jak na zbójcę wyszliście z mieczami i kijami? (53) Gdy codziennie bywałem z wami w świątyni, nie podnieśliście na mnie ręki. Lecz to jest wasza pora i moc ciemności.

(1) To powiedziawszy, wyszedł Jezus z uczniami swoimi za potok Cedron, gdzie był ogród, do którego wszedł z uczniami swoimi. (2) Ale i Judasz, który go wydał, znał to miejsce, bo Jezus często się tam schodził z uczniami swoimi. (3) Judasz tedy, wzięwszy oddział i sługi arcykapłanów i faryzeuszów, przyszedł tam z latarniami i z pochodniami, i z orężem. (4) **Jezus zaś, wiedząc wszystko, co nań przyjsć miało, wyszedł i zapytał ich: Kogo szukacie?** (5) Odpowiedzieli mu: **Jezusa Nazareńskiego. Rzekł do nich Jezus: Ja jestem.** A stał z nimi i Judasz, który go wydał. (6) **Gdy więc im rzekł: Ja jestem, cofnęli się i padli na ziemię.** (7) Gdy ich znowu zapytał: Kogo szukacie? A oni odpowiedzieli: **Jezusa Nazareńskiego.** (8) Odpowiedział Jezus: **Powiedziałem wam, że Ja jestem; jeśli więc mnie szukacie, pozwólcie tym odejść;** (9) **aby się wypełniły słowa, które powiedział: Nie utraciłem żadnego z tych, których mi dałeś.** (10) **Wówczas Szymon Piotr, mając miecz, dobył go i uderzył sługę arcykapłana, i odciął mu prawe ucho. A słudze temu było na imię Malchus.** (11) **Na to rzekł Jezus do Piotra: Włóż miecz swój do pochwy; czy nie mam pić kielicha, który mi dał Ojciec?** (12) Wtedy oddział żołnierzy i dowódca, i słudzy żydowscy pojмали Jezusa i związali go.

Subiektywny wybór podobieństw i różnic pomiędzy Ewangeliami synoptycznymi, a Ewangelią Jana

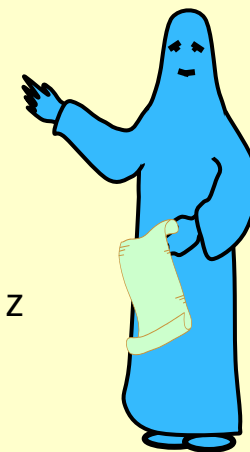
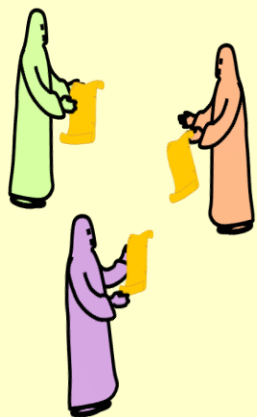
Podobieństwa:

- zasadniczy obraz Jezusa; to człowiek i Syn Boży, Chrystus, Pan stworzenia, który został posłany przez Ojca; realizuje misję na rzecz człowieka zwrócenia go ku Królestwu Bożemu;
- generalna atmosfera kontrowersji odnośnie roszczeń Jezusa i Jego nauki, która przechodzi w ostry sprzeciw przywódców duchowych;
- szereg wspólnych epizodów (świadeństwo Jana Chrzciciela [Łk 3,2-18; J 1,19-36], oczyszczenie świątyni [Łk 19,45-46; J 2,13-17], rozmnożenie chleba i nakarmienie tłumów [Mk 6,34-44; J 6,1-13], chodzenie po wodzie [Mt 14,23-27; J 6,16-21], namaszczenie Jezusa przez kobietę [Mt 26,7; Mk 14,3; J 11,2]; zapowiedź zdrady w czasie wieczerzy [Mk 14,18; J 13,21], pojmanie Jezusa itd.);
- szereg bardzo zbieżnych wypowiedzi Jezusa (o odrzuceniu proroka przez swoich [Mt 13,57; Mk 6,4; Łk 4,44; J 4,44], wezwanie do naśladowania [Łk 9,23-24; J 12,26], wypowiedź o panu i słudze [Mt 10,24; Łk 6,4; J 13,16] itd.);
- pewne tematy: nadanie Piotrowi imienia Kefas, Jezus uprzedza o swojej śmierci, zapowiada prześladowania dla uczniów, uczy w synagogach i w świątyni, powtarza się podstawowy schemat zakończenia: zdrada > uwięzienie > przesłuchanie > osądzenie > ukrzyżowanie > zmartwychwstanie > ukazanie się uczniom po zmartwychwstaniu;
- wszystkie ewangelie cechuje w większym stopniu semicki sposób wyrażania myśli i schematy typowe dla tej tradycji (zabiegi stylistyczne) niż sądzono to wcześniej.

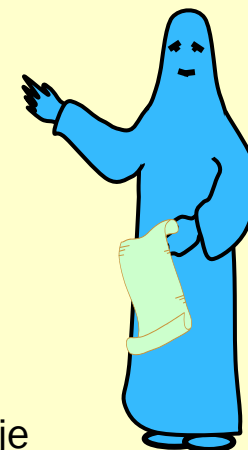
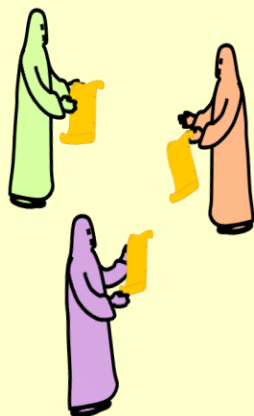
Różnice:

- jako jedna z dwóch Ewangelii określa jasno cel powstania księgi – J 20,30-31
(30) I wiele innych znaków, których nie zapisano w tej książce, uczynił Jezus wobec uczniów. (31) Te zaś zapisano, abyście wierzyli, że Jezus jest Mesjaszem, Synem Bożym, i abyście wierząc mieli życie w imię Jego.
- księga Jana ma charakter zdecydowanie bardziej teologiczny (duchowy), niż historyczny;
- Ewangelia zdaje się ukazywać Jezusa jako skupionego na potwierdzeniu swojego Synostwa Bożego; dowodzącego pochodzenia swojej misji, autorytetu, mocy i przesłania od Ojca; ten wątek ciągnie się praktycznie przez całą Ewangelię;
- tekst jest intensywnie polemiczny; stan napięcia wprowadzony zostaje już w prologu i doprowadzony do samego końca publicznej misji Jezusa;
- Ew. Jana jest wolna od nauczania *stricte* praktycznego (a co z modlitwą, a co z finansami, a co z podatkami, a z dziesięciną, a z jałmużną, itp. itd.);
- wspominając trzykrotnie o święcie paschy Ewangelia Jana zawiera odmienne ramy czasowe misji Pana Jezusa (ok. trzech lat; u synoptyków jeden rok);
- księga posiada zadziwiające dysproporcje materiału (scena ostatniej wieczerzy to aż pięć rozdziałów);
- tekst Ew. Jana jest najuboższy pod względem słownictwa.

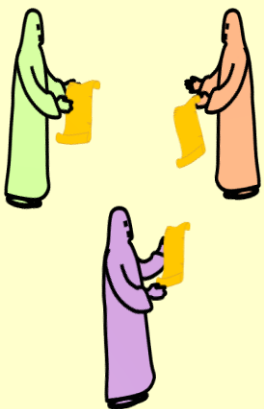
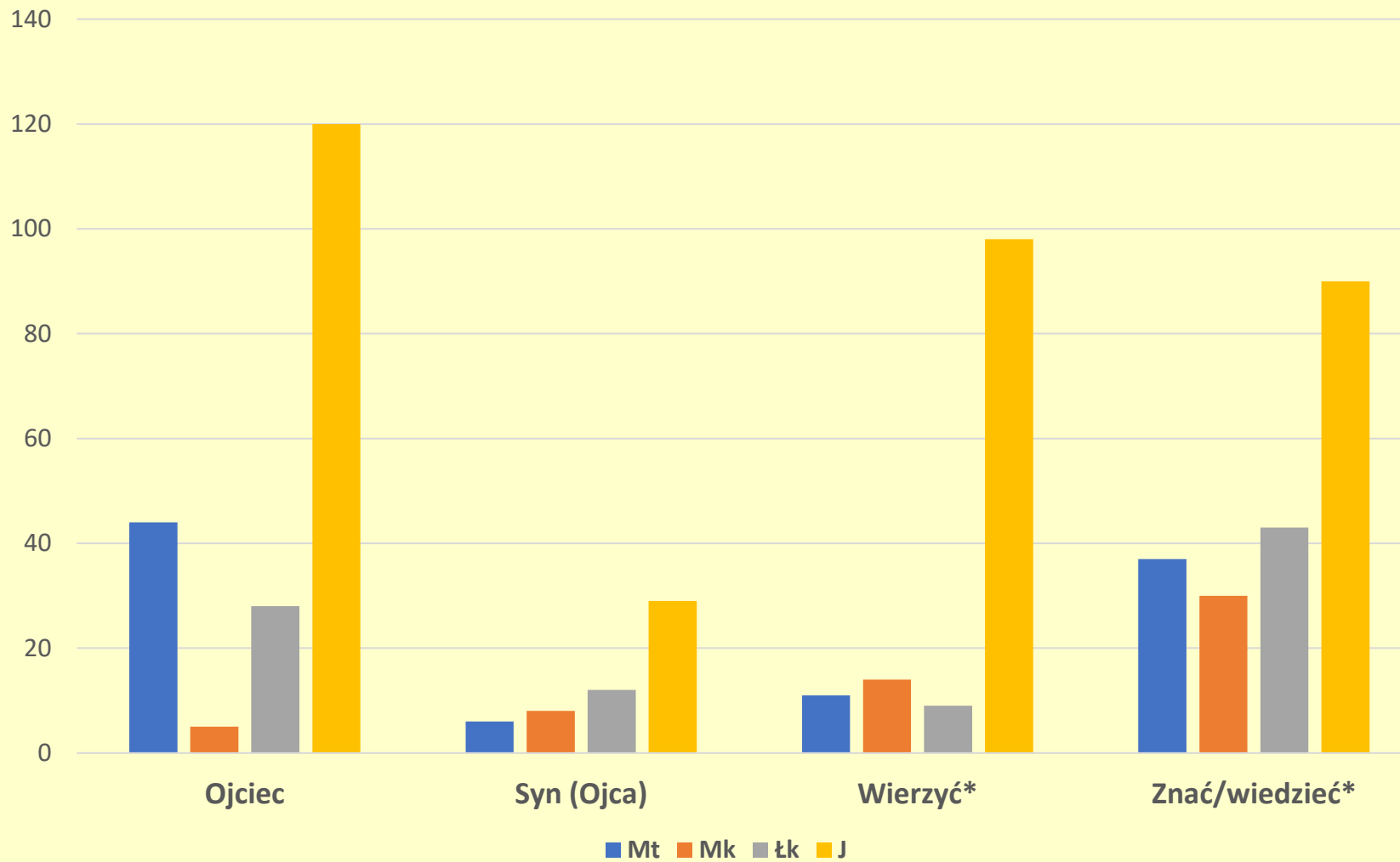

Różnice:

- sposobem uwiarygodnienia Syna Bożego i Jego misji są znaki (to specyficznie Janowe określenie cudów i gestów o szczególnym objawieniowym celu);
- Jan stawia raczej na rozbudowane dialogi i monologi (prawie 60% materiału) niż na krótkie jednostki tematyczne;
- tekst Jana relatywnie rzadko cytuje ST, jednak często robi aluzje lub gra obrazami ze ST;
- Jan umieszcza ostatnią wieczerzę i śmierć Chrystusa dzień wcześniej niż synoptycy;
- to Ewangelia najszerzej przedstawiająca rolę i misję Ducha Świętego;
- Jan posługuje się grupą chwyków, które czynią jego tekst wielopoziomowym i co do zasady głębokim w treści (to: wieloznaczność słów, nieporozumienie, symbolika, ironia);
- kobiety należą do bardzo ważnych bohaterów Jana (Maria matka Jezusa, Samarytanka, siostry Marta i Maria, Maria Magdalena);
- Jan często posługuje się zwięzłym określeniem Żydzi, gdy ma na myśli Judejczyków, choć wydaje się, że najczęściej odnosi je wyłącznie do grupy przeciwników Jezusa z przywództwa duchowego Żydów.

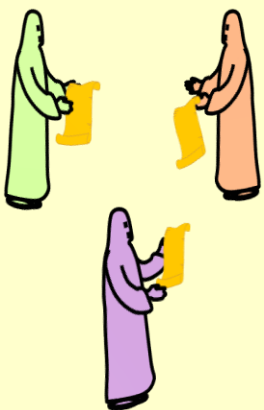
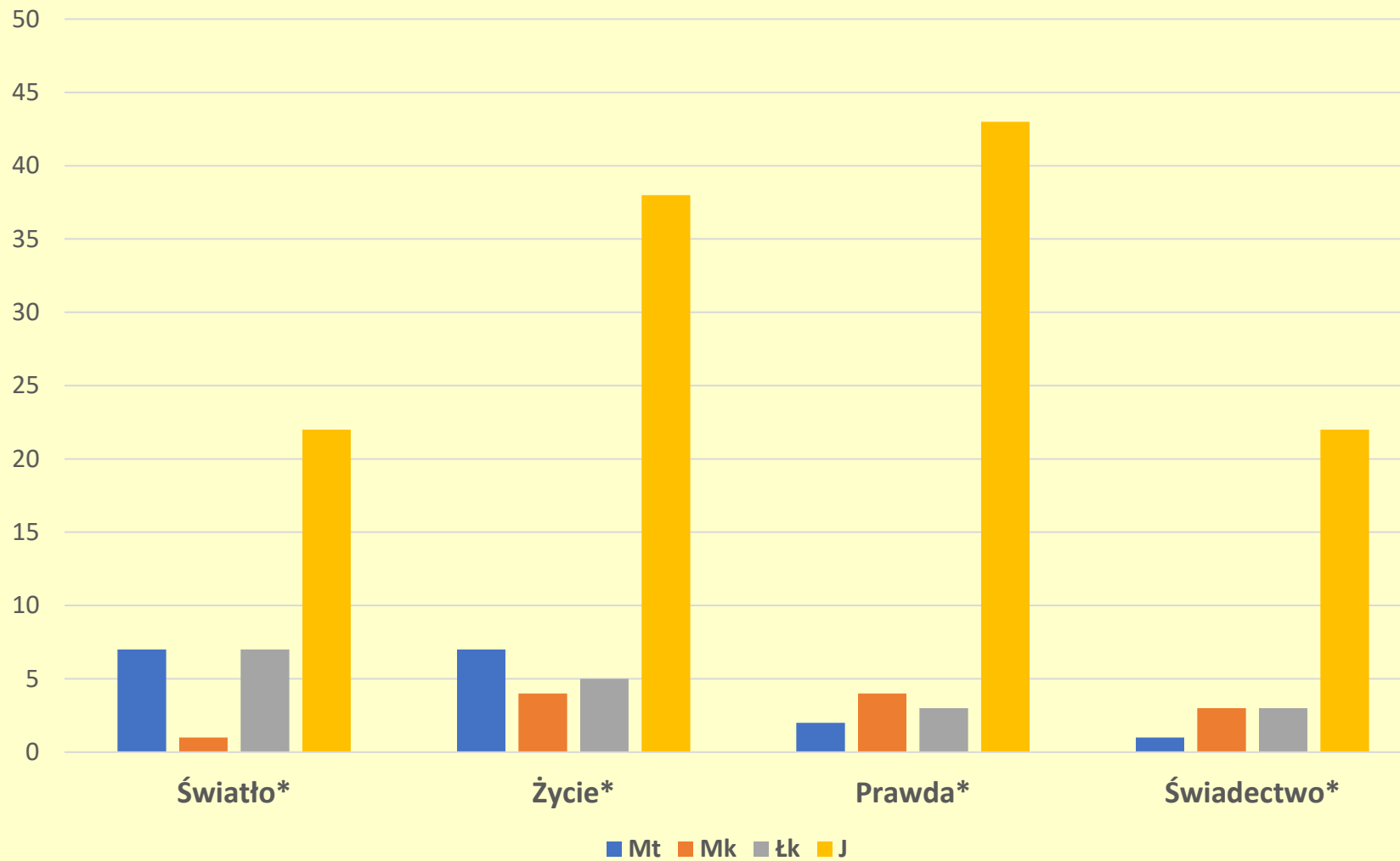

Częstość występowania słów

* - za Lewis A. Foster, *Oto Baranek Boży. Wykład Ewangelii Jana*, ChIB, 2021, s.16.

Częstość występowania słów

* - za Lewis A. Foster, *Oto Baranek Boży. Wykład Ewangelii Jana*, ChIB, 2021, s.16.

Jakieś pytania?

*Chwałą Bożą jest rzecz ukryć,
a chwałą królów rzecz zbadać.
Prz 25,2*

Kompozycja

Ewangelii Jana

- „Ponieważ Jan napisał swoje dzieło w jasny i przejrzysty sposób, niektórzy mogą nie doceniać głębi jego Ewangelii.”

John MacArtur, *Komentarz MacArtura do Nowego Testamentu*, 2015, s.250.

- „Dość trudno odkryć dokładny plan, według którego Jan zamierzył przedstawić tajemnicę Chrystusa. Zauważmy na początku, że układ tej Ewangelii nastrocza wiele trudności (...).”

Biblia Jerozolimska, Wstęp do Ewangelii według św. Jana

- „Interpretacja czwartej Ewangelii nasuwa takie problemy, jakich nie zna egzegeza innych teksów biblijnych.”

Wstęp do Nowego Testamentu, Pallottinum, 1996, s. 489.

- „Struktura czwartej Ewangelii stanowi jeden z najtrudniejszych problemów egzegetycznych, któremu poświęcono wiele artykułów i studiów monograficznych, gdyż odczytanie struktury lub głównego wątku tego dzieła daje klucz do jego interpretacji.”

S. Mędala, *Ewangelia według św. Jana rozdziały 1-12. Wstęp. Przekład z oryginału. Komentarz.*, Nowy Komentarz Biblijny. Edycja Świętego Pawła, Częstochowa, 2010, s. 64.

- „Egzegeci od dawna starali się określić dokładnie strukturę czwartej Ewangelii i uwypuklić jej zasadnicze części. (...) Jednak próby określenia pewnego planu w czwartej Ewangelii napotykają stale na trudności i dlatego rodzi się pokusa sceptycyzmu. (...) Trudno jest jednak znaleźć precyzyjny plan w czwartej Ewangelii i dlatego każdy z komentatorów proponuje własny układ”

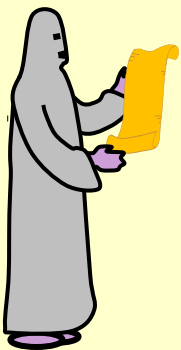
M. Bednarz, *Pisma św. Jana*, Wydawnictwo Biblos, Tarnów 2004, s.49-50

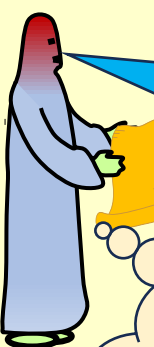

Dwie główne płaszczyzny problemów z dotarciem do kompozycji Ew. Jana to:

- oczekiwania względem tekstu Jana wywołane treścią i formą Ewangelii synoptycznych;
- zbiór różnych działań i chwytów Jana w tekście.

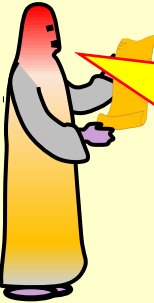
Ale tak bez sceny
**kuszenia Pana
Jezusa?!**

... i bez
egzorcyzmów,
bez znaku władzy
nad demonami?

Ewangelia Jana mierzy się z ogromnymi oczekiwaniami badaczy wywołanymi treścią i formą Ewangelii synoptycznych.

- Dla badaczy zdominowanych optyką synoptyków niektóre „BRAKI” u Jana są nie do zniesienia, o ile nie znajdzie się ich uzasadnienie.
- Pojawiają się pomysły, że obecność tak drastycznej inności, to raczej jakiś „wypadek przy pracy”, niż całkowicie celowy zamysł Autora dla całej księgi (np. koncepcja Ew. Jana jako uzupełnienia relacji synoptyków; koncepcja długiej redakcji, stopniowych dodatków, przetasowań w materiale).

Powyższe próby wtórnie skutkują na odbiór całości tekstu, jego spójności i kompozycji.

Ale tak bez
**Modlitwy
Pańskiej?!**

Ewangelia bez
**„Kazania na górze”
lub „Kazania na
równinie”?!**

... i bez
oczyszczenia
trędowatych?

Ale tak - w 5 rozdziałach -
bez sceny **ustanowienia
Pamiętki Wieczerzy
(Eucharystii)??!**

... i bez
wniebowstąpienia?

- W tekście Jana pojawia się szereg powtórzeń idei lub schematu wypowiedzi; dostrzega się tendencję Jana do wykorzystania minimum liczb 3 i 7.
 - Jezus klika razy wypowiada słowa „Ja Jestem” / „Ja jestem” (4,26; 6,20; 8,24; 8,28; 8,58; 13,19; 18,5-6; wskazywana jest liczba 7);
 - szereg razy Jezus określa się przez frazę „Ja jestem X” (np. chlebem żywota [6,35.48], chlebem żywym [6,51], światłością świata [8,12], drzwiami [10,7.9], dobry pasterz [10,11.14], zmartwychwstanie i żywot [11,25], „droga, prawda i żywot” [14,6], krzewem winnym [15,1.5]); ponownie sugerowana jest liczba 7;
 - sugeruje się, że pojawia się dokładnie 7 wielkich znaków (zamiana wody w wino, uleczenie syna dworzanina, uleczenie paralityka, rozmnożenie chleba, chodzenie po wodzie, uzdrowienie śleponarodzonego, wskrzeszenie Łazarza);
 - niektórzy dopatrują się ogólnego schematu uporządkowania księgi wedle wskazanych siedmiu różnych świąt (1) 2,13-4,54; 2) 5,1-47; 3) 6,1-71; 4) 7,1-8,31; 5) 9,1-10,21; 6) 10,22-11,54; 7) 11,55-19,42)
 - trzykrotne powtórzenie napotykamy np. gdy wskazane zostaje święto paschy, trzy pytania Jezus zadaje Piotrowi.
- W tekście Jana dochodzi wielokrotnie do przeskoków myśli, wątków, nieoczekiwanej zmiany miejsca akcji.
- J 1,1-18 odbierany jest jako prolog, natomiast J 21, za późniejszy dodatek o funkcji epilogu (tu pojawia się problem tzn. podwójnego zakończenia Ew. Jana).
- Jan wyraźnie zaznacza przemieszczanie się Jezusa w różne lokalizacje.
- U Jana publiczna misja Jezusa kończy się z J 12 (tuż za połową księgi).
- Objętość opisu ostatniej wieczerzy z uczniami jest kompletnie nieproporcjonalna do reszty materiału.

Propozycja struktury Ew. Jana oparta na HRB a popularne wyznaczniki organizacji księgi

												Ostatnia wieczerza									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
	●			●	●	●		●	●		●							○			
			●		●		●●					●					●●				
	●		●	●	●●			●		●											
G	J		S G J	G	J				?	J										G	
					●●		●		●●	●			●	●							
P	Księga znaków											Księga godziny (męki)									E

- - klucz liturgiczny; zaznaczenie święta
- - klucz objawienia się Jezusa; wyrażenia Jezusa „Ja Jestem”
- - klucz wielkich znaków;
- J S G - klucz geograficzny
- - Obrazowe samookreślenia Jezusa: „Ja jestem”
- - popularny zasadniczy podział Ew. Jana na dwie „księgi” (księga znaków i księga męki lub księga godziny)

Propozycja struktury Ew. Jana oparta na HRB a popularne wyznaczniki organizacji księgi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
	●			●	●	●		●	●		●	Ostatnia wieczerza						○		
			●		●		●●					●					●●			
	○		○	○	○			○		○										
G	J		S	G	J	G	J			?	J									G
					●●		●		●●	●			●	●						
P	Księga znaków											Księga godziny (męki)								E
życie – 42/56						śmierć – 24/35						miłość – 32/40								
SEKCJA A1 [1,1-6,71]						SEKCJA B1 [7,1-13,20]						SEKCJA A2 [13,21-17,26]				SEKCJA B2 [18,1-21,25]				

- - klucz liturgiczny; zaznaczenie święta
- - klucz objawienia się Jezusa; wyrażenia Jezusa „Ja Jestem”
- - klucz wielkich znaków;
- J S G - klucz geograficzny
- - Obrazowe samookreślenia Jezusa: „Ja jestem”
- - popularny zasadniczy podział Ew. Jana na dwie „księgi” (księga znaków i księga męki lub księga godziny)

**Czas na małą
przerwę – 10 min.**

Wybrane odpowiedzi autora (nie tylko z perspektywy HRB)

Tekst generalnie bardzo trudny

- Nagromadzenie powtórzeń i powrotów tematów. Wielokrotnie mamy wrażenie, że autor kołuje i powraca do tych samych myśli raz za razem. Wielość powtórzeń nie zawsze pomaga w HRB.

Znaczny zestaw tematów ważnych dla Jana

- To zbiór tematów i motywów, które podtrzymywane są przez całą długość lub większość tekstu Ewangelii.

Wydarzenie jako przygotowanie do zasadniczego tematu

- Fragmenty zawierające opis jakiegoś wydarzenia zdają się być jedynie przygrywką do tematu, który rozwinie się po nich lub rozgrywa się z nimi równolegle.

Wyraźny podział całości tekstu na dwie perspektywy lub też skupienie uwagi Jezusa (HRB nie dopuszcza takiej kompozycji)

- Jan wyraźnie rozdziela tekst na dwie części. To dwie odsłony: służba, dla szerokiego odbiorcy, a następnie służba skupiona na uczniach i dla nich (I - 1,1-13,20; II - 13,1-21,25).

Bardzo uderzających podpowiedzi nie jest wiele, ale kilka to już znaczna pomoc.

- Numeracja znaków w Kafarnaum i odniesienie się do pierwszego znaku, po dokonaniu się drugiego (J 4,54).
- W J 3 mamy ewidentny powrót tematu nie przyjmowania świadectwa Jezusa (3,11-13 ⇔ 3,31-32).
- Mamy dwa interesujące powroty tematu świątyni / miejsca oddawania Bogu czci.
- Dwa najobszerniej opisane znaki, uleczenie śleponarodzonego oraz wskrzeszenie Łazarza, zachęcają do sprawdzenia ich jako tekstów paralelnych.
- W trakcie ostatniej wieczerzy pojawiają się dwa obszary poświęcone Duchowi Świętemu, rozdzielone tekstem o wyraźnie odmiennym temacie.

Kompozycja Ew. Jana – wskazówki (J 1,1-18)

- A** (1) Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga, a Bogiem było Słowo. (2) Ono było na początku u Boga.
- B** (3) Wszystko przez nie powstało, a bez niego nic nie powstało, co powstało. (4) W nim było życie, a życie było światłością ludzi. (5) A światłość świeci w ciemności, lecz ciemność jej nie przemogła.
- C** (6) Wystąpił człowiek, posłany od Boga, który nazywał się Jan. (7) Ten przyszedł na świadectwo, aby zaświadczyć o światłości, by wszyscy przezeń uwierzyli. (8) Nie był on światłością, lecz miał zaświadczyć o światłości.
- D** (9) Prawdziwa światłość, która oświeca każdego człowieka, przyszła na świat.
- E a1** (10a) Na świecie był i świat przezeń powstał,
 b1 (10b) lecz świat go nie poznał.
a2 (11a) Do swej własności przyszedł,
 b2 (11b) ale swoi go nie przyjęli.

E1 a1 (12a) **Tym zaś, którzy go przyjęli,**
 b1 (12b) **dał prawo stać się dziećmi Bożymi,**
 a2 (12c) **tym, którzy wierzą w imię jego,**
 b2 (13) **którzy narodzili się nie z krwi ani z cielesnej woli, ani z woli mężczyzny, lecz z Boga.**
- D1** (14) A Słowo ciałem się stało i zamieszkało wśród nas, i ujrzelśmy chwałę jego, chwałę, jaką ma jedyny Syn od Ojca, pełne łaski i prawdy.
- C1** (15) Jan świadczył o nim i głośno wołał: Ten to był, o którym powiedziałem: Ten, który za mną idzie, był przede mną, bo pierwaj był niż ja.
- B1** (16) A z jego pełni myśmy wszyscy wzięli, i to łaskę za łaską. (17) Zakon bowiem /*/ przez Mojżesza /został nadany/, łaska zaś i prawda /*/ przez Jezusa Chrystusa /stała się/.
- A1** (18) Boga nikt nigdy nie widział, lecz jednorodzony Bóg, który jest na łonie Ojca, objawił go.

Podpowieść fundamentalna Jana, to linia zbudowana przez dwa punkty:

J 1,12-13

(12) Tym zaś, którzy go przyjęli, **dał prawo (moc) stać się** dziećmi Bożymi, tym, którzy wierzą w imię jego,

(13) którzy narodzili się nie z krwi ani z cielesnej woli, ani z woli mężczyzny, lecz z Boga.

J 20,30-31

(30) I wiele innych znaków, których nie zapisano w tej książce, uczynił Jezus wobec uczniów. (31) Te zaś zapisano, abyście wierzyli, że Jezus jest Mesjaszem, Synem Bożym, i **abyście** wierząc **mieli** życie w imię Jego.

(przyjęcie) **WIARA** w **IMIĘ JEGO** stan bycia **DZIECKIEM BOŻYM** / stan **NARODZENIA** (i **ŻYCIA**) z **BOGA**

WIARA że **Jezus to SYN BOŻY** stan **ŻYCIA** w **IMIENIU SYNA BOŻEGO** (z **BOGA**)

Potrzebne są **WYBÓR** i **ODPOWIEDŹ CZŁOWIEKA**

Podpowieź fundamentalna Jana, to linia zbudowana przez dwa punkty:

J 1,12-13

(12) Tym zaś, którzy go przyjęli, **dał prawo (moc) stać się** dziećmi Bożymi, tym, którzy wierzą w imię jego,

(13) którzy narodzili się nie z krwi ani z cielesnej woli, ani z woli mężczyzny, lecz z Boga.

J 20,30-31

(30) I wiele innych znaków, których nie zapisano w tej książce, uczynił Jezus wobec uczniów. (31) Te zaś zapisano, abyście wierzyli, że Jezus jest Mesjaszem, Synem Bożym, i **abyście** wierząc **mieli** życie w imię Jego.

Potrzebne są WYBÓR i ODPOWIEDŹ CZŁOWIEKA

Wyj 34

(5) A Pan zstąpił w obłoku, i [Mojżesz] zatrzymał się koło Niego, i wypowiedział imię Jahwe.

(6) Przeszedł Pan przed jego oczyma i wołał: Jahwe, Jahwe, Bóg miłosierny i łagodny, nieskory do gniewu, bogaty w łaskę i wierność, (7) zachowujący swą łaskę w tysiączne pokolenia, przebaczący niegodziwość, niewierność, grzech, lecz nie pozostawiający go bez ukarania, ale zsyłający kary za niegodziwość ojców na synów i wnuków aż do trzeciego i czwartego pokolenia.

Niedocenionym elementem kierunkowym, dla rozpoznania działań Jana, jest problem jaki mają bohaterowie Ewangelii ze zrozumieniem słów, gestów i generalnie osoby Jezusa.

- To nie tyle pojedyncze przypadki niezrozumienia słów Jezusa, które mają drugie znaczenie, głębsze, duchowe.
- To całościowy obraz sytuacji, w której bliscy Jezusowi uczniowie, sympatyzujący (np. Nikodem), tylko obserwatorzy (tłumy w Jerozolimie), a w końcu przeciwnicy, wszyscy oni w jakimś stopniu są ukazani przez Jana jako błędzący, nie widzący tego, co jest przed nimi;
 - po pierwsze, czasem po prostu nie rozumieją;
 - po drugie, czasem rozumieją źle;
 - po trzecie, mylą się wtedy, gdy wypowiadają coś z pewnością lub nie zdają sobie sprawy w jakim sensie powiedzieli coś znaczącego;
 - Duch Święty ma być tym, który wprowadzi uczniów w to, czego aktualnie nie byli w stanie unieść.
- Powyższe sytuacje Jan rozmieszcza na całej przestrzeni swojej Ewangelii.
- Ostatnimi, najmocniejszymi akcentami są reakcje uczniów w czasie ostatniej wieczerzy, uczestnicy procesu Jezusa, a ostatecznie, już po zmartwychwstaniu, apostoł Tomasz.

Szczególne nagromadzenie tego typu sytuacji pojawia się w obszarze J 7,1-13,20, gdzie szczególnie wiele jest mowy o złu człowieka, jego niewoli grzechu oraz ślepotcie. Ostatecznie jednak zdaje się, że Jan mówi coś o wszystkich swoich bohaterach.

Kluczowym punktem styku pomiędzy pierwszą wskazówką a drugą, jest wszechogarniający brak lub niedostatek poznania Imienia Boga.

J 15,21 A to wszystko uczynią wam dla imienia mego, bo nie znają tego, który mnie posłał.

J 16,3 A to będą czynić dlatego, że nie poznali Ojca ani mnie.

J 17:26 i objawiłem im imię twoje, i objawię, aby miłość, którą mnie umiłowałeś, w nich była, i Ja w nich.

SEKCJA A1 [1,1-6,71]

Zaproszenie do życia z Boga.

Boża miłość w Chrystusie zaprasza do wolności życia z Boga i stawia wyzwanie człowiekowi - wybór życia w Synu Bożym.

SEKCJA B1 [7,1-13,20]

Brak poznania Imienia Ojca prowadzi do odrzucenia Syna i Jego misji.

Misja Syna, to dzieło wierności Boga i zmiłowania nad człowiekiem, pomimo jego zła i buntu; sąd nad nieuczciwymi sędziami; rozłam wśród liderów i ludu.

SEKCJA A2 [13,21-17,26]

Jezus wprowadza uczniów w istotę życia z Boga.

Miłość pomiędzy uczniami ma odbijać miłości w Bogu; przygotowanie na kryzys oraz na czas społeczności i prowadzenia przez Parakleta.

SEKCJA B2 [18,1-21,25]

Doświadczenie Imienia Boga uwalnia i ożywia uczniów, stwarza rdzeń więzi.

Śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa, Przyjaciela i Brata; kryzys lojalności uczniów; Chrystus odbudowuje więź z uczniami. Chrystus odrzucony przez lud.

Omówienie budowy księgi Jana (główne odpowiedzi z tekstu)

SEKCJA A1 [1,1-6,71]

Zaproszenie do życia z Boga.
Boża miłość w Chrystusie zaprasza do wolności życia z Boga i stawia wyzwanie człowiekowi - wybór życia w Synu Bożym.

SEKCJA B1 [7,1-13,20]

Brak poznania Imienia Ojca prowadzi do odrzucenia Syna i Jego misji.
Miaja Syna, to dzieło wierności Boga i zmiłowania nad człowiekiem, pomimo jego zła i buntu; sąd nad nieuczciwymi sędziami; rozłam wśród liderów i ludu.

SEKCJA A2 [13,21-17,26]

Jezus wprowadza uczniów w istotę życia z Boga.
Miłość pomiędzy uczniami ma odbijać miłość w Bogu; przygotowanie na kryzys oraz na czas społeczności i prowadzenia przez Parakleta.

SEKCJA B2 [18,1-21,25]

Doświadczenie Imienia Boga uwalnia i ożywia uczniów, stwarza rdzeń więzi.
Śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa, Przyjaciela i Brata; kryzys lojalności uczniów; Chrystus odbudowuje więź z uczniami, Chrystus odrzucony przez lud.

SEKCJA A1 [1,1-6,71] - Zaproszenie do życia z Boga.

Boża miłość w Chrystusie zaprasza do wolności życia z Boga i stawia wyzwanie człowiekowi - wybór życia w Synu Bożym.

SEKWENCJA A [1,1–18] Zaproszenie do narodzin i życia z Boga; odrzucenie i przyjęcie misji Syna Bożego

SEKWENCJA B [1,19–50] Świadectwa o Jezusie jako Mesjaszu, zapowiedzianym Proroku, Synu Bożym

SEKWENCJA C [2,1–12] Pierwszy znak w Kanie – wiara Marii sprawia umocnienie wiary uczniów

SEKWENCJA D [2,13–25] Sprzeciw Żydów i pozorna wiara odbiorców; zapowiedź nowej świątyni

SEKWENCJA E [3,1-36] Wezwanie do wiary i wolności od sądu; to miłość Ojca posyła Syna na ratunek człowiekowi; niechęć liderów; rozdwojenie

SEKWENCJA D1 [4,1–45] Jezus przyjęty w Samarii i Galilei, ale nie w Jerozolimie; kult w duchu/Duchu

SEKWENCJA C1 [4,46–54] Drugi znak w Kanie – wiara dworzanina prowadzi do wiary jego rodziny

SEKWENCJA B1 [5,1–47] Świadectwa na rzecz Jezusa jako Syna Bożego (Boga); dzieła, Ojciec, Pisma

SEKWENCJA A1 [6,1–71] Zaproszenie do zaufania Synowi Bożemu jako źródłu życia, które nie ustaje

- (1) Był [zaś] człowiek z faryzeuszów imieniem Nikodem, dostojnik żydowski.
(2) Ten przyszedł do [Niego] w nocy i rzekł mu: Mistrzu! Wiemy, że [od Boga] przyszedłeś jako nauczyciel; nikt bowiem [tych znaków] czynić by nie mógł, [które] Ty czynisz, jeśliby [nie był] Bóg z nim.
(3) [Odpowiedział] Jezus [i] rzekł mu: Zaprawdę, zaprawdę, powiadam ci, jeśli kto nie [zostanie zrodzony] na nowo, nie może ujrzeć Królestwa [Boga].
(4) Rzekł [do Niego] Nikodem: Jakże może człowiek [zostać zrodzonym starcem będąc]? Czyż może do łona matki swojej [powtórnie wejść i zostać zrodzonym]?
(5) Odpowiedział Jezus: Zaprawdę, zaprawdę, powiadam ci, jeśli kto nie [zostanie zrodzony] z wody i z Ducha, nie może wejść do Królestwa [Boga].
(6) Co się narodziło z ciała, ciałem jest, a co się narodziło z Ducha, duchem jest.
(7) Nie dziw się, że ci powiedziałem: [Potrzeba wam być zrodzonymi na nowo].
(8) Wiatr, dokąd chce [wieje], i szum jego słyszysz, ale nie wiesz, skąd przychodzi i dokąd idzie; tak jest z każdym, kto [zrodzony] z Ducha.
(9) Odpowiedział Nikodem i rzekł [mu]: Jakże to się stać może?
(10) Odpowiedział Jezus i rzekł mu: [Ty] jesteś nauczycielem [Izraela], a tego nie wiesz?
(11) Zaprawdę, zaprawdę powiadam ci, co wiemy, (to) mówimy, i co widzieliśmy, (o tym) świadczymy, [a] świadectwa naszego nie przyjmujecie.
(12) Jeśli [(co ziemskie) powiedziałem i] nie wierzycie, jakże, gdy wam będę mówił o niebieskich [uwierzycie]?
(13) A nikt nie wstąpił do nieba, tylko Ten, który [z nieba] zstąpił, Syn Człowieczy.
(14) I jak Mojżesz wywyższył węża na pustyni, tak być wywyższony [musi] Syn Człowieczy.
(15) Aby każdy, kto wierzy [w Niego], {nie zginął}, ale miał żywot wieczny.
(16) [Tak bowiem umiłowaliśmy] Bóg świat, że Syna swego jednorodzonego dał, aby każdy, kto [wierzy] weń, nie zginął, ale miał żywot wieczny.
(17) Bo nie posłał Bóg Syna na świat, aby sądził świat, lecz aby [wybawiony został] świat przez niego.

- (18) **Kto wierzy w niego, nie będzie sądzony; kto zaś nie wierzy, już jest osądzony [bo] nie uwierzył w imię jednorodzonego Syna Bożego.**
(19) [To zaś jest] sąd, że światłość przyszła na świat, lecz [umiłowali] ludzie bardziej ciemność [niż światło], [byli bowiem] ich uczynki złe.
(20) Każdy bowiem, kto źle czyni, nienawidzi światłości i nie [przychodzi] się do światłości, aby nie [ujawnione zostały czyny] jego.
(21) Lecz kto [czyni prawdę], [przychodzi] do światłości, aby [stały się widoczne jego czyny], że w Bogu [są dokonane].
(22) Potem Jezus poszedł wraz ze swymi uczniami do ziemi judzkiej i tam przebywał z nimi, i chrzczył.
(23) [Także i] Jan chrzczył w Ainon blisko Salim, bo tam było dużo wody, [i] (ludzie) przychodzili tam i [byli chrzczeni].
(24) [Nie był jeszcze] bowiem wtrącony do więzienia [Jan].
(25) Wtedy doszło do sporu między uczniami Jana i Żydami o oczyszczenie.
(26) [I] przyszli do Jana i rzekli mu: Mistrzu! Ten, który był z tobą za Jordanem, o którym ty wydałeś świadectwo, oto On chrzci i wszyscy idą do niego.
(27) [Odpowiadając] Jan, rzekł: Nie może człowiek wziąć [niczego], jeśli nie jest dane [mu] z nieba.
(28) [Sami wy mi świadczycie], że powiedziałem: Ja nie jestem Chrystusem, lecz [że jestem] posłany przed nim.
(29) Kto ma oblubienicę, oblubieńcem [jest]; [zaś] przyjaciel oblubieńca, który stoi i słucha go, raduje się niezmiernie [z powodu głosu] oblubieńca. [Ta więc radość moja jest dopełniona].
(30) [Temu trzeba] wzrastać, [mi] zaś stawać się mniejszym.
(31) [Ten z góry przychodzący] ponad wszystkimi [jest], kto [jest] z ziemi, do ziemi [należy] i mówi rzeczy ziemskie; kto z nieba [przychodzi], ponad wszystkimi [jest],
(32) o tym, co widział i słyszał [świadczy], lecz jego świadectwa [nikt nie przyjmuje].
(33) Kto przyjął jego świadectwo, ten potwierdził, że Bóg mówi prawdę.
(34) Albowiem Ten, którego posłał Bóg, Słowa Boże [głosi]; gdyż [bez miary] udziela Ducha.
(35) Ojciec miłuje Syna i wszystko oddał w jego ręce.
(36) **Kto wierzy w Syna, ma żywot wieczny, kto zaś nie słucha Syna, nie ujrzy żywota, lecz gniew Boży ciąży na nim.**

SEKCJA A1 [1,1-6,71]

Zaproszenie do życia z Bogą.
Boża miłość w Chrystusie zaprasza do wolności życia z Bogiem i stawia wyzwanie człowiekowi - wybór życia w Synu Bożym.

SEKCJA B1 [7,1-13,20]

Brak poznania Imienia Ojca prowadzi do odrzucenia Syna i Jego misji.
Misja Syna, to dzieło wierności Boga i zmiłowania nad człowiekiem, pomimo jego zła i buntu; sąd nad nieuczciwymi sędziami; rozłam wśród liderów i ludu.

SEKCJA A2 [13,21-17,26]

Jezus wprowadza uczniów w istotę życia z Bogiem.
Miłość pomiędzy uczniami ma odbijać miłość w Bogu; przygotowanie na kryzys oraz na czas społeczności i prowadzenia przez Parakleta.

SEKCJA B2 [18,1-21,25]

Doświadczenie Imienia Boga uwalnia i ożywia uczniów, stwarza rdzeń więzi.
Śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa, Przyjaciela i Brata; kryzys lojalności uczniów; Chrystus odbudowuje więź z uczniami, Chrystus odrzucony przez lud.

SEKCJA B1 [7,1-13,20] - Brak poznania Imienia Ojca prowadzi do odrzucenia Syna i Jego misji.
Misja Syna, to dzieło wierności Boga i zmiłowania nad człowiekiem, pomimo jego zła i buntu; sąd nad nieuczciwymi sędziami; rozłam wśród liderów i ludu.

SEKWENCJA A [7,1-8,59] Jezus jako Światłość wobec grzesznika i ciemności grzechu; dociekanie kim jest Jezus; zamiar zabicia Jezusa

SEKWENCJA B [9,1-10,6] Znak uzdrowienia śleponarodzonego – potwierdzenie autorytetu Jezusa – pochodzi od Boga (metafora sytuacji człowieka?)

SEKWENCJA C [10,7-21] Rozłam wśród liderów; Jezus wyraża swoje roszczenia co do autorytetu i celów (Dobry Pasterz; ma życie i odda je dla życia swoich owiec)

SEKWENCJA C1 [10,22-42] Jezus panuje nad chwilą swojej śmierci (próba ukamienowania); sąd nad niesprawiedliwymi sędziami; ostra krytyka fałszu faryzeuszy

SEKWENCJA B1 [11,1-54] Znak wskrzeszenia Łazarza - potwierdzenie pochodzenia misji Jezusa od Ojca i impuls do pogłębienia wiary uczniów (obraz egzystencji przytłoczonej śmiercią?)

SEKWENCJA A1 [11,55-13,20] Jezus jako Światłość wzywa do naśladowania i zaufania Mu; nieustający spór o tożsamość Jezusa; zapowiedzi śmierci Jezusa

SEKCJA A1 [1,1-6,71]

Zaproszenie do życia z Boga.
Boża miłość w Chrystusie zaprasza do wolności życia z Bogiem i stawia wyzwanie człowiekowi - wybór życia w Synu Bożym.

SEKCJA B1 [7,1-13,20]

Brak poznania Imienia Ojca prowadzi do odrzucenia Syna i Jego misji.
Miaja Syna, to dzieło wierności Boga i zmiłowania nad człowiekiem, pomimo jego zła i buntu; sąd nad nieuczciwymi sędziami; rozłam wśród liderów i ludu.

SEKCJA A2 [13,21-17,26]

Jezus wprowadza uczniów w istotę życia z Bogiem.
Miłość pomiędzy uczniami ma odbijać miłość w Bogu; przygotowanie na kryzys oraz na czas społeczności i prowadzenia przez Parakleta.

SEKCJA B2 [18,1-21,25]

Doświadczenie Imienia Boga uwalnia i ożywia uczniów, stwarza rdzeń więzi.
Śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa, Przyjaciela i Brata; kryzys lojalności uczniów; Chrystus odbudowuje więź z uczniami, Chrystus odrzucony przez lud.

SEKCJA A2 [13,21-17,26] - Jezus wprowadza uczniów w istotę życia z Bogiem.

Miłość pomiędzy uczniami ma odbijać miłości w Bogu; przygotowanie na kryzys oraz na czas społeczności i prowadzenia przez Parakleta.

SEKWENCJA A [13,21–28] Od wzajemnej miłości i oddania Syna i Ojca (bycie jedno), do miłości i oddania uczniów Bogu i sobie wzajemnie

SEKWENCJA B [14,1–31] Paraklet w akcji – doświadczenie obecności Ojca i Syna; wzrastanie w świadomości istoty jedności z Synem i z Ojcem

SEKWENCJA C [15,1–17] Przykazanie miłości i podstawa owocnego życia: trwanie w żywej więzi z Jezusem

SEKWENCJA B1 [15,18–16,33] Paraklet w akcji – misja w świecie i praca w uczniach

SEKWENCJA A1 [17,1–26] Jezus wprowadza uczniów w swoją intymną relację z Ojcem. Prośba Jezusa do Ojca o Jego ochronę nad uczniami, gdyż odpowiedzieli na misję Syna i poznali Imię Ojca i Syna

SEKCJA A1 [1,1-6,71]

Zaproszenie do życia z Boga.
Boża miłość w Chrystusie zaprasza do wolności życia z Boga i stawia wyzwanie człowiekowi - wybór życia w Synu Bożym.

SEKCJA B1 [7,1-13,20]

Brak poznania Imienia Ojca prowadzi do odrzucenia Syna i Jego misji.
Misja Syna, to dzieło wierności Boga i zmiłowania nad człowiekiem, pomimo jego zła i buntu; sąd nad nieuczciwymi sędziami; rozłam wśród liderów i ludu.

SEKCJA A2 [13,21-17,26]

Jezus wprowadza uczniów w istotę życia z Boga.
Miłość pomiędzy uczniami ma odbijać miłość w Bogu; przygotowanie na kryzys oraz na czas społeczności i prowadzenia przez Parakleta.

SEKCJA B2 [18,1-21,25]

Doświadczenie Imienia Boga uwalnia i ożywia uczniów, stwarza rdzeń więzi.
Śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa, Przyjaciela i Brata; kryzys lojalności uczniów; Chrystus odbudowuje więź z uczniami. Chrystus odrzucony przez lud.

SEKCJA B2 [18,1-21,25] - Doświadczenie Imienia Boga uwalnia i ożywia uczniów, stwarza rdzeń więzi. Śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa, Przyjaciela i Brata; kryzys lojalności uczniów; Chrystus odbudowuje więź z uczniami. Chrystus odrzucony przez lud.

SEKWENCJA A [18,1-28] Wierność i wytrwałość Chrystusa względem uczniów, a słabość uczniów; zaparcie się Piotra; rozstanie z uczniami

SEKWENCJA B [18,29-19,22] niesprawiedliwy sąd nad Jezusem; liderzy żydowscy doprowadzają do wyroku śmierci przez ukrzyżowanie

SEKWENCJA B1 [19,23-20,18] Spełnienie misji wybawienia: miłość Chrystusa prowadzi Go przez śmierć i zmartwychwstanie – świadectwa ku przyjęciu wiary

SEKWENCJA A1 [20,19-21,25] Wierność i wytrwała miłość Chrystusa względem Jego uczniów; odbudowa więzi i powołania

SEKCJA A1 [1,1-6,71]

Zaproszenie do życia z Boga.

Boża miłość w Chrystusie zaprasza do wolności życia z Boga i stawia wyzwanie człowiekowi - wybór życie w Synu Bożym.

SEKCJA B1 [7,1-13,20]

Brak poznania Imienia Ojca prowadzi do odrzucenia Syna i Jego misji.

Misja Syna, to dzieło wierności Boga i zmiłowania nad człowiekiem, pomimo jego zła i buntu; sąd nad nieuczciwymi sędziami; rozłam wśród liderów i ludu.

Obszar skupiony na działalności publicznej Jezusa.

SEKCJA A2 [13,21-17,26]

Jezus wprowadza uczniów w istotę życia z Boga.

Miłość pomiędzy uczniami ma odbijać miłości w Bogu; przygotowanie na kryzys oraz na czas społeczności i prowadzenia przez Parakleta.

SEKCJA B2 [18,1-21,25]

Doświadczenie Imienia Boga uwalnia i ożywia uczniów, stwarza rdzeń więzi.

Śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa, Przyjaciela i Brata; kryzys lojalności uczniów; Chrystus odbudowuje więź z uczniami. Chrystus odrzucony przez lud.

Obszar skupiony na działalności Jezusa dla uczniów.

SEKCJA A1 [1,1-6,71]

Wyzwanie Jezusa
wywołuje kryzys
wśród ludu i liderów

SEKCJA B1 [7,1-13,20]

Rozłam wśród ludu
i liderów; odpowiedź
dominująca to
sprzeciw i odrzucenie

SEKCJA A2 [13,21-17,26]

Przygotowanie uczniów
na opuszczenie
i kryzys lojalności

SEKCJA B2 [18,1-21,25]

Przejście uczniów
przez kryzys
i odbudowę

SEKCJA A1 [1,1-6,71]

SEKCJA B1 [7,1-13,20]

Eskalacja sprzeciwu;
Syn konsekwentnie odpowiada
zaproszeniem do życia

SEKCJA A2 [13,21-17,26]

SEKCJA B2 [18,1-21,25]

Pogłębienie świadomości własnego zła i
słabości u uczniów, ale i wierności, i
miłości Boga

SEKCJA A1

[1,1-6,71]

Znaki ujawniają tożsamość i charakter Syna Bożego; miłość Boża zaprasza do wiary

WARSTWA życia z Boga; od wiary do intymności

SEKCJA A2

[13,21-17,26]

Społeczność wieczerzy, to czas potwierdzenia miłości Ojca i Syna, i wezwania do miłości; tylko ci, którzy zaufali Imieniu Syna, mogą dalej doświadczać Jego objawienia.

SEKCJA B1

[7,1-13,20]

Jezus jako Światłość wkracza w sferę ludzkiego zła i oferuje wolność, wyzwolenie.

WARSTWA odrzucenia oraz miłości i poświęcenia się Syna

SEKCJA B2

[18,1-21,25]

Uczniowie mierzą się z własnym złem względem Pana oraz z podnoszącą ich miłością Chrystusa.

SEKCJA A1 [1,1-6,71]

Zaproszenie do życia z Boga.

Boża miłość w Chrystusie zaprasza do wolności życia z Boga i stawia wyzwanie człowiekowi - wybór życia w Synu Bożym.

SEKCJA B1 [7,1-13,20]

Brak poznania Imienia Ojca prowadzi do odrzucenia Syna i Jego misji.

Misja Syna, to dzieło wierności Boga i zmiłowania nad człowiekiem, pomimo jego zła i buntu; sąd nad nieuczciwymi sędziami; rozłam wśród liderów i ludu.

SEKCJA A2 [13,21-17,26]

Jezus wprowadza uczniów w istotę życia z Boga.

Miłość pomiędzy uczniami ma odbijać miłości w Bogu; przygotowanie na kryzys oraz na czas społeczności i prowadzenia przez Parakleta.

SEKCJA B2 [18,1-21,25]

Doświadczenie Imienia Boga uwalnia i ożywia uczniów, stwarza rdzeń więzi.

Śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa, Przyjaciela i Brata; kryzys lojalności uczniów; Chrystus odbudowuje więź z uczniami. Chrystus odrzucony przez lud.

Jakieś pytania?

I to już koniec na dzisiaj.

Dziękuję za uwagę.